

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Δημ. Ταγκοπούλου: Ο Νταγιαννάκης.—Ρήγα Γκόλφη: Ποίημα.—Σοφίας Οικονομίδου: Η Μελοδραματική του Ωδείου Ἀθηνῶν.—Πάνου Ταγκοπούλου: Τὰ τραγούδια τῆς πεθαμένης ἀδελφῆς.—Ἀδ. Παπαδήμα: Σαναγέλασε.—Μ. Καλλοναίου: Ἡ μετάφραση τοῦ Ὀμήρου.—Ι. Οικονομίδη: Ἑλληνικοὶ οἵχοι ἐπάνω στὴ Μουσική.—Ν. Παρασκευᾶ: Ἐκεῖνος ποὺ πέρασε...—Βελ. Φρέση: Στὴν Ἑλλάδα.—Ὁσκάδ Οὐάιλντ, Ραμπιντρανὰδ Ταγγόρ: Πεζὰ Τραγούδια.

ΤΕΥΧΟΣ 6^{ον}

ΕΤΟΣ Γ^{ον}

ΙΟΥΛΙΟΣ 1926

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΣΑΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ

ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΛΕΣ
MAILLOTS

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
ΣΑΚΑΛΗ-ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

καταστρέφει Κορέους, Ψύλλους, Κατσαρίδες, Μερμήγκια κλπ. έντομα.

ΒΑΦΗ VAUBRY Έχετε μεγίστην οικονομίαν και ασφαλῆ ἐπιτυχίαν ἐάν βάψετε μόνες σας τὰ φορέματά σας μετὰ ξωτὰ βαμβάκερά καὶ μάλλινα.
Μεγάλη συλλογὴ ὄλων τῶν χρωμάτων καὶ ἡ χρῆσις ἐύκολωτάτη.

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογὴ ἀπὸ
**ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΛΕΣ
MAILLOTS**
ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ, μεῖιστα ὑλικά
καὶ τελεία ἐφαρμογὴ δι' ὅλα τὰ βαλάντια.

ZAMPIRONI Τὸ μόνον ἀποτελεσματικὸν ἐναντίον τῶν κωνόπων.

Εἶναι γνωστὴ εἰς τὸν κόσμον ὅλον ἡ ἐπιτυχία του ἀπὸ 60 ἐτῶν.
Ἀποφεύγετε τὰς ἀπομιμήσεις. Ζητεῖτε πάντοτε τὴν μάρκα Zampironi.

ZAMPIRINA Εἶνε ἡ μόνη ἐκλεκτὴ ἐντομοφθόρος κόνις ἡ ὁποία ἀσφαλῶς

ΚΡΕΜΑ "ΕΝΤΕΛΒΑΥΣ"

Εἰδικὴ Κρέμα διὰ τὴν δροσερότητα καὶ ὑγίαν καὶ τὴν λευκότητα τοῦ δέρματος.

Ἡ Κρέμα «Έντελβαύς» περιέχει συστατικὰ ἐντελῶς ἀβλαβῆ διὰ τὸ δέγμα καὶ εἶναι ἡ ἀνωτέρα εἰς τὸ εἶδος της.

Εἶναι τὸ θαῦμα τῆς ἐπιτυχίας καὶ ἡ διάδοσις της καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην τὴν καθιστᾷ ἀέντροφον ἀχώριστον τῶν Κυριῶν αἱ ὁποῖαι ἐνδιαφέρονται καὶ γνωρίζουν νὰ παρα-

κολουθοῦν τὴν ὑγίαν τοῦ δέρματός των καὶ νὰ διατηροῦν τὴν καλλονὴν των.

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Γ' - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6 - - - ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ.ΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ ΑΡΙΘ. 9

ΙΟΥΛΙΟΣ 1926

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΦΗΜΙΣΘΩΝ Θ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ἐτησίᾳ . . . . . Δραχμαὶ 100	Τιμὴ ἑκάστου φύλλου διὰ τὰς Ἀθῆνας καὶ Πειραιᾶ . . . . . Δραχμαὶ 6
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Ἐξαμηνίως . . . . . Φρ. χρ. 60	Διὰ τὰς ἐπαρχίας . . . . . Φρ. χρ. 4
	Ἐτησίᾳ . . . . . Φρ. χρ. 60	Διὰ τὸ ἐξωτερικόν . . . . . Φρ. χρ. 1
	Ἐξαμηνίως . . . . . Φρ. χρ. 25	

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ Ἡ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΝΤΑΗΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Ὁ Νταηγιαννάκης ἢ Ἀρειμάνιος, εἶταν ἓνας γνωστότατος λαϊκὸς τύπος, γνωστότατος στὴν Ἄγορὰ καὶ σιτοῦς νέους τῆς ἐποχῆς ποὺ τόχανε γιὰ γλέντι νὰ συναναστρέφονται τέτοιους τύπους καὶ νὰ τοὺς γλεντοῦνε.

Ὁ Νταηγιαννάκης εἶταν ἓνας ἀνθρωπάκος, μᾶς κλωτσιᾶς ἀνθρώπος, ποὺ εἶχε πάθει παράκρουση καλλιχαριῶς. Χωρὶς νὰ σηκώσῃ ποτὲ τὸ χέρι του, χωρὶς νάχη δώσει ποτὲ μιὰ φαλιάρα, τὸ πιστεῦσε πὸς εἶχε δώσει ὅλο τὸν κόσμο μετὰ τὴ φαντασία του, ἀφοῦ κανεὶς δὲν τοῦ τὸ ἀμφισβήτησε ποτὲ αὐτό.

Ἡ φήμη του ὡς καλλιχαρᾶ, ἐπίστευσε πὸς εἶχε γίνει διεθνῆς, ἀφοῦ καὶ ὁ Πραντζίι, λέει, — ἓνας διάσημος Παριζιάνος κακοῦργος, ποὺ εἶχε καταδικασθῆ σὲ θάνατο, εἶχε ζητήσει τὴν ἄδεια ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Κυβέρνηση, πρὶν κοπῆ τὸ κεφάλι του στὴν καρμανιόλα, νὰ τὸν ἀφήσουνε νάρθη λίγες μέρες ἐδῶ, στὴν Ἀθήνα, νὰ σφιχῇ τὸ χέρι τοῦ Νταηγιαννάκη.

— Μάλιστα, τὸν εἶδα μετὰ τὰ μάτια μου, μᾶς ἔλεγε κάποιον πρωτὶ. Ἦρθε στὸν καφενὲ τῆς Δεξαμενῆς, τὴν περασμένη Κυριακὴ μετὰ τὰ μεσάνυχτα, καὶ μοῦγενε νὰ βγῶ ἐξω.

— Ποιὸς εἶσαι; τὸν ρώτησα.

— Εἶμαι ὁ Πραντζίινης! μοῦ λέει.

— Καὶ πὼς ἐδῶ, στὸν τόπο μας;

— Πῆρα, λέει, ἐπὶ τοῦτο ἄδεια ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Κυβέρνηση καὶ ἦρθα γιὰ νὰ σὲ γνωρίσω!

— Τόκα, λοιπόν, μίαι!

— Τόκα!

Καὶ μοῦσφιξε τὸ χέρι... Ὡχ! ἀκόμα μετὰ ποῦναι!... Τόσο δυνατὰ μοῦ τῶσφιξε! Καὶ ὕστερα γύρισε στὸ Παρίσι καὶ τοῦ κόψανε στὴν καρμανιόλα τὸ κεφάλι του.

Τὰ πιστεῦσε ὄλ' αὐτὰ, ὅπως πιστεῦσε καὶ κεῖνα ποῦ τοῦ λέγανε οἱ ἄλλοι πὸς διέπραξε.

— Ἐκανε τοῦτο, Νταηγιαννάκη, κ' ἔκανε κεῖνο...

— Βέβαια καὶ τόκανα!... Ποιὸς ἄλλος μποροῦσε νὰ τὸ κἀνῃ;

Ἐνα βράδι, ἐδῶ καὶ τριάντα περίπου χρόνια, καθόμαστε μετὰ τὸ φίλο μου τὸ Νίκο — θεὸς σωθῆσ' τονε, — στὸ Ἄντρο τῶν Νυμφῶν. Εἶχε τελειώσει ἡ παράσταση, μὰ εἶτανε τόσο γλυκεῖα ἡ φεγγαρολουσμένη Ἀγγουσιάντικη βραδιά, ποὺ δὲ μᾶς ἔκανε καρδιά γιὰ ὕπνο. Εἶτανε καὶ ὁ Ἀρειμάνιος μαζί μας, στὴν παρέα μας, γιατί τὸν ἔκανε πολὺ γούστο ὁ Νίκος. Μᾶς διηγότανε διάφορες καλλιχαριῆς του, γιατί ὅλο καὶ τὸν κουρντίζαμε, δὲν τὸν ἀφήναμε ἤσυχο.

Θυμάμαι μίαι, τὴν πιδ νόστιμη.

— Ἐνα βράδι, λέει, κόνια τὰ μεσάνυχτα, εἴμουνα λίγο πιωμένος καὶ πήγαίνα σπῆτι νὰν τὸ πάρω δίπλα. Περνώντας ἀπὸ τοῦ Καλαμιώτη, δὲν εἶδα ἓνα μαναβάκι, ποὺ κοιμότανε ἀπόξω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ, στὸ πεζοδρόμιο, καὶ τοῦ πάτησα τὸ πόδι. Τὸ μαναβάκι σηκώθηκε ἀγριεμένο.

— Ρέ, στραβέ, ποῦ ἔχεις τὸ νοῦ σου;

— Δὲ σὲ εἶδα κἀδρέφι!

— Νάνοιγες τὰ στραβά σου νὰ βλέπεις ἄλλη βολά!

Καὶ σήκωσε τὸ χέρι του νὰ με χτυπήσῃ. Ποιὸν;... Ἐμένα... τὸν Ἀρειμάνιο!

— Καλά, ρέ, τοῦ λέω, θὰ λογαριαστοῦμε ἄλλη ὥρα!... Ἐμένα με λένε Ἀρειμάνιο!

Μόλις ἄκουσε ποιὸς εἶμαι, τὰ χρειάστηκε καὶ μόνο ποῦ δὲ σαφοβαλιάστηκε ἀπὸ τὴν τρομάρα του καταγῆς.

Πῆγα σπῆτι πῆρα τὴν κάμα καὶ ξαναπέρασα

από του Καλαμιώτη. Το μαναβάκι ροχάλιζε. Τοι τραβάω μιά κλωτσιά στα καπούλια. Το μαναβάκι σάλταρε απάνου μόλις με είδε.

— Έσύ ;...
— Έγώ, ρέ ! Και νά, για νά με γνωρίσης, καλύτερα !

Και τραβάω τὸ μαχαίρι και τοῦ μπήγω μιά κατάστηθα.

— Τὸ σκότωσες, βρε θηρίο : τὸν ρώτησε ὁ Νίκος.

— Όχι, κύρ Νίκο, δὲν τὸ σκότωσα ! Ἀπὸ τὸ σπῖτι εἶχα πάρει, κατὰ λάθος, ἔτσι μεθρημένος πὸν εἶμωνα, μόνο τὸ φηκάρι τοῦ μαχαιριοῦ και μ' αὐτὸ τὸ χτύπησα !..

Ἐνας ἠχηρότατος σφάλιαρος, πὸν ὁ Νταγιαννάκης τὸν δέχτηκε χριστιανικώτατα, ἐπισφράγισε τὴν ἀφήγηση τῆς παλληκαριᾶς του ...

Θῦμα τῆς τέτοιας παλληκαριᾶς του ἔπεσε κιόλας ὁ ἀείμνηστος.

Τὸν εἶχαν πάρει μερικοὶ γνωστοὶ νέοι στὴ Βουλιαγμένη μαζί τους νά διασκεδάσουνε. Ἐκεῖ τὸν ἔπεισαν πὸς ξέρει κολύμπι.

— Νά δῆς τὸν Νταγιαννάκη νά βουτᾶει στὰ βαθειά, σὲ δέκα ὄργιες μέσα, και νά φέρη ἀπὸ τὸν πάτο τῆς θάλασσας σημάδι, φύκια ἢ καμιά πέτρα, ὅτι ἀρπάζει τὸ χέρι του !

— Ἀμ' ἐγὼ τὸν εἶδα νά πέφτη ἀπὸ τὴν ἐξέδρα τοῦ Φαλήρου στὴ θάλασσα και νά κἀνη μακροβουτῆ, πὸν νά κρατᾶει ἕνα τέταρτο μὲ τὸ ρολόι. Θυμάσαι Νταγιαννάκη ;

— Ἀμὲ πὸς δὲ θυμάμαι ; Νά και τώρα, εἰ θέτε, βουτᾶω !

Και ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον. Ὁ φωχὸς ὁ Ἀρειμάνιος γδύθηκε κ' ἔπεσε ἀπὸ ἕνα βράχο στὴ θάλασσα, για νά βγῆ σὲ λίγο φούσκα στὸν ἀφρό.

Κ' ἔτσι βρῆκε μὲς στὰ νερά τοῦ Σαρωνικοῦ, ἔνδοξο θάνατο, ἀντάξιο τῆς φήμης του, ὁ κατὰ φαντασίαν Ἀθηναῖος παλληκαρᾶς.

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ἡ φωνή του

Ἡ ἀγριομέλισσα στριφογυρίζει ἀσκοπα ἀπὸ κλαδί σὲ κλαδί μὲ τὸ χνουδάτο φόρεμα και τὸ γάζινο φτερό της, χάνεται στὴν ἀσπρη κούπα ἑνὸς κρινῶν ἢ τραντάζει τὸν ἀσθενικὸ μανεξέ, στὴν τρελλὴ περιπλάνηση της.

Κάτσε πιδ κοντὰ, φίλη. Ἐδῶ, πιστεύω, σοῦ ἔκανα κείνη τὴν ξερομολόγηση.

Κι' ἀρκεῖζόμου πὸς δυὸ ὑπάρξεις μποροῦν νά συγχωνευθοῦν σὲ μιά, για τόσο πολὺν καιρὸ ὄσο κι' ὁ γλάρος θ' ἀγαπάει τὴ θάλασσα, ὄσο και τὸ ἡλιοτρόπιο θ' ἀναζητᾶει τὸν ἥλιο.

« Ἐγὼ και σύ, εἶπα, θὰ μείνουμε ἑνωμένοι στὴν αἰωνιότητα ».

Γλυκεῖα φίλη, αὐτὲς οἱ μέρες τέλειωσαν, πέρασαν : ἡ κλωστή τοῦ ἔρωτος ἔσπασε.

Σήκωσε τὰ μάτια σ' αὐτὲς τὶς λεῦκες πὸν κουνιῶνται, κουνιῶνται σ' ἀγέρι τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἐδῶ, μὲς στὸν κάμπο, ποτὲ ὁ μπότης δὲν σκορπίζει τὸ χνουδι τοῦ ἀγκαθιοῦ, ὅμως ἐκεῖ κάτω σφυρίζουν οἱ μεγάλοι ἀνεμοὶ, πὸν ἔρχονται ἀπ' τὶς δυνατὲς θάλασσες μὲ τὶς γεμάτες μυστήριον φωνὲς κι' ἀπ' τὶς ἀχανεῖς ἐκτάσεις πὸν μαστιγώνουν τὰ κύματα.

Κύττα ἐκεῖ ψηλὰ πὸν ὁ ἄσπρος γλάρος τινάζει στὸ ἀπειρο τὴ στριγγὴ φωνή του. Τί τάχα νά βλέπη πὸν εἰμεῖς δὲν τὸ βλέπουμε ; Ἐνα ἀστέρι ἢ τὸ φανάρι ἑνὸς καραβιοῦ πὸν ἀρμενίζει για τὰ ξένα ; Ἀχ ! Ἀκόμα κι' ἀν ζούσαμε τὶς ζωὲς μας σὲ μιά χώρα τοῦ ὄνειρου, τί θλιβερό θὰ εἶταν.

Ἀγαπημένη, ἐδῶ δὲ μᾶς μένει τίποτε πιδ νά ποῦμε, παρὰ αὐτὸ : πὸς ὁ ἔρος ποτὲ δὲ χάνεται. Ὁ φαρμακερὸς χειμῶνας μαχαιρώνει τὸν κόρφο τοῦ Μᾶη, ὡς τόσο τὰ κατακλινια τριαντάφυλλα σπᾶνε τοὺς πάγους του. Τὰ καρᾶβια πὸν ἢ φουρτοῦνα τὰ παραδέρνει, βρίσκουν πάντα ἕνα προστατευτικὸ ἡμιανάκι. Ἐτσι θὰ κάνουμε κ' εἰμεῖς.

Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει ἄλλο νά κάνουμε παρὰ νά φιληθοῦμε ξανά και νά χωριστοῦμε. Κουράγιο ! Ὅλα εἶμαστε ἱκανοὶ νά τ' ἀψηφήσουμε. Ἐχω τὴν Ὀμορφιά μου, ἔχεις τὴν Τέχνη σου. Μὴ σταματᾶς. Ἐνας κόσμος δὲν εἶναι ἀρκετὸς για δυὸ πλάσματα σὰν ἐσένα κ' ἐμένα.

Ἡ φωνή μου

Σ' αὐτὸνε τὸ μοντέρνο κόσμο πὸν δὲν γνωρίζει τὴν ἀνάπαυση, σ' αὐτὸνε τὸν πολυθόρυβο κόσμο, ἐσὺ κ' ἐγὼ πῆραμε ὅλες τὶς ἀπολαύσεις τῆς καρδιάς και τώρα τὰ πανιά τῆς βάρικας μας ἐδιπλώθηκαν, οἱ καρδιές μας ἀδειασαν.

Τὰ μάγουλά μου ἐκτριίνισαν πρῶιμα, γιατὶ ἢ χαρὰ μου ἔφριγε μὲς στὰ δάκρυα. Ὁ Πόνος ἐχλώμασε τὸ τριαντάφυλλο τοῦ νσανικοῦ μου στόματος, κι' ὁ Ὀλεθρος ἐτραβήξε τὶς κουρτίνας ἀπ' τὸ κρεββάτι μου.

Μὰ ὅλη αὐτὴ τὴν πολυτάραχη ζωὴ τὴν ἔκανα για σένα λύρα, ἄρπα, τὴν ἐντυσα για σένα μὲ τὸ λεπτὸ θέλητρο τῆς βιόλας ἢ τῆς μουσικῆς πὸν τονίζει ἢ κοιμισμένη θάλασσα για νά τὴν ἀκούς ἐσὺ μὲς στὸν ἀνεπαίσθητο ἀντίλαλο ἑνὸς κοχυλιοῦ.

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΑΝΤ

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Στις 19 Ἰουνίου Σάββατο βράδυ στὸ θέατρο « Ὀλύμπια », ἐδόθη ὁ « Φάουστ » τοῦ Γκουνὸ ἀπὸ τὴν Μελοδραματικὴ Σχολὴ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν κατὰ διδασκαλίαν τοῦ κ. Κ. Νικολάου. Ὁ κόσμος μὲ τὴ συνηθισμένη προθυμία του, διὰν πρόκειται περὶ μελοδραματικῆς παραστάσεως, ἔσπευσε νά γεμίση τὸ θέατρο. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως δὲν ἐπῆγε ἀπλῶς για νά εὐχαριστήσῃ τ' αὐτὴ του. Τὸ ἐνδιαφέρον του ἦτανε πολυλαπλό. Μιά νέα σχολή, ἡ σχολὴ τοῦ κ. Νικολάου, ἐνεφανίζετο για πρώτη φορὰ ἐπισήμως και σὲ ὀλόκληρο ἔργο. Νέοι και νέες μορφωνόμενοι συστηματικὰ ἀπὸ καιρὸ, ἐπρόκειτο νά μᾶς δείξουν τί μπορεῖ νά κἀνη ἕνα καθαρὰ ἑλληνικὸ στοιχεῖο, βγαλμένο ὀλόκληρο μέσα ἀπὸ μιά ἑλληνικὴ σχολή.

Ἄλλοίμονο ! Ἑλληνικὴ σχολή, Ἑλληνες μαθηταὶ προετοιμαζόμενοι για τὸ Ἑλληνικὸ Μελόδραμα, πὸν δὲν ξέρουν νά τραγουδήσουν Ἑλληνικά, πὸν ὄχι μόνο δὲν ἐφρόντισε κανεὶς νά τοὺς τὰ διδάξῃ ἀλλὰ και πὸν σὰν ἐπίτηδες τώρα τόσα χρόνιαιτὸς ἐπιβάλλουν νά τραγουδοῦν σὲ διάφορες ξένες γλώσσες. Μ' ἕνα μικρὸ του πρόλογο ὁ κ. Νικολάου προσεπάθησε νά δικαιολογήσῃ τὸ γιατί τὸ ἔργο δίνεται σὲ δύο ξένες γλώσσες, τὴν γαλλικὴν και τὴν ἰταλικὴν κυρίως. Ἄς μᾶς ἐπιτρέψῃ νά μὴν παραδεχθοῦμε τὴ δικαιολογία του αὐτῆ.

Ἡ ἔλλειψη καλῆς Ἑλληνικῆς μεταφράσεως εἶναι ἀρκετὴ για νά μᾶς κἀνη νά σταματήσουμε ; Ἐχάθησαν ἀραγε οἱ καλοὶ μεταφρασταὶ ; Τότε πολὺ φοβόμαστε πὸς και τὸ ἰδρυθένον Ἑλληνικὸ Μελόδραμα θὰ μᾶς τραγουδήσῃ αὐριο στὴν ἰταλικὴ ἢ γαλλικὴ ἢ γερμανικὴ. Ἡ προχθεσινὴ παράσταση σὲ ξένῃ γλώσσῃ και κατὰ τὸ πλεῖστον κακοπροφεραμένη μᾶς ἔδωσε τὴν ἐντύπωση μιᾶς ἀτελεστῆς κακῆς παντομίμας. Ὁ Φάουστ τοῦ Γκουνὸ δὲν ἀνήκει στὰ ἔργα ἐκεῖνα πὸν μόνο για τὴ μουσικὴ τους θὰ μποροῦσε κανεὶς νά τὰ παρακολουθήσῃ χωρὶς νά πλήξῃ. Οἱ χωρὶς δραση και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακριὰς σκηνῆς του οὔτε κατὰ τὸ ἐλάχιστο θυμίζου

ζουν τὸν « Φάουστ » τοῦ Γκαίτε, μόνο ἀπὸ καλοὺς και πεπειραμένους καλλιτέχνες παιζόμενες θὰ μποροῦσαν νά κρατήσουν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινου.

Ἐτσι ὡς συμπέρασμα βγαίνει ὅτι τὸ νά δοθῆ σὲ μαθητὰς ὁ « Φάουστ » ἦτανε μᾶλλον ἀτυχη ἰδέα· ἀκόμη δὲ πιδ ἀτυχὴ τὸ νά τραγουδηθῆ σὲ ἰταλικὴ μεταφράση. Καὶ τώρα ὡς ρίξουμε μιά ματιὰ στοὺς ἐκτελεστὰς :

Ἡ δις Αἰκ. Κατσιφοῦ, τελειόφοιτος τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν και μαθήτρια τοῦ κ. Νικολάου, ἔπαιξε τὸν ρόλο τῆς Μαργαρίτας μὲ ἀρκετὸ σκηρικὸν ἀέρα ὥστε νά μᾶς κἀνη νά ἐξερᾶμε μερικὲς φορὲς πῶς για πρώτη φορὰ πατοῦσε τὰ σανίδια τῆς σκηνῆς. Ἐχει ὁμορφὴν και δροσερὴν φωνὴν λυρικῆς ὑψηφώνου και πολὺ καλὴν ἀρθρωσὴν ἰδίως στὰ γαλλικά, τὰ ὁποῖα φαίνεταὶ νά κατέχη περισσότερο ἀπὸ τὰ ἰταλικά (δὲν ξέρουμε τί κἀνει στὰ ἑλληνικά, γιατὶ καθὼς εἶπαμε πιδ πάνω ἢ γλώσσα αὐτῆ δὲν συμπεριλαμβάνετο στὴν πολυγλωσσία τῆς βραδυᾶς). Εἶναι μουσικὸς και ἐν γένει ἔκανε καλὴν ἐντύπωση, ἐν ἐξαιρέσει τὸ τρέμολο τῆς φωνῆς της, τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦσε κανεὶς ν' ἀποδώσῃ στὴ συγκίνηση και στὴν κούραση τῆς προετοιμασίας.

Ἡ δις Εὐδ. Κατσιφοῦ, διπλωματοῦχος τοῦ Ὁδείου και εὐγενὲς συμπράξασα, ἀπέδωσε τὸν κομικὸν ρόλο τῆς γονιᾶ-Μάρθας πολὺ καλά. Ἐχει φωνὴν δυνατὴν, γεμάτην και εὐχάριστη. Ἡ δις Γιὰπαππα παρουσιάσθη στὸ κοινὸ πολὺν πρόωρα. Τὸ παίξιμό της εἶχε κατὰ τὸ μᾶλλον ἀστεῖο, ἢ δὲ φωνὴ της ἂν και εὐχάριστη, πολὺ μικρὴ και ἀπολύτως ἀκατέργαστη.

Στοὺς ἀνδρικοὺς ρόλους ὁ κ. Ἐμμ. Μολότσος ὡς Μεφιστοφελῆς ἔσπευσε τόσο φωνητικῶς ὄσο και ὑπὸ ἔποψιν ἠθοποιίας. Καὶ στὰ δυὸ παρουσίαζε μιά δυσάρεστη δυσκαμψία. Δὲν εἶχε τίποτα τὸ διαβολικὸ οὔτε στὸ παίξιμό του οὔτε στὸ τραγοῦδι του. Θάπρεπε νά ἐργασθῆ συστηματικώτερα και νά διορθώσῃ τὴ diction του πρὸ παντὸς δὲ τὸ αὐτὴ του.

Κ. ΣΟΦΙΑ ΚΕΡΚΤΥΡΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Για τον κ. Δαμασιώτη, ο οποίος έπαιξε το ρόλο του Βαλεντίνου, θα είχαμε να παρατηρήσουμε πώς δεν είναι και τόσο για μελόδραμα. Τον ακούσαμε να τραγουδή τον χειμώνα στο κανόνι του και τον είδαμε να παίζει στις εξετάσεις της 'Επαγγελματικής σχολής Θεάτρου. Στο καθένα χωριστά, πολύ καλός. 'Ο συνδυασμός τους όμως δεν τον σηκώνει.

Η ολιγόλεπτη εμφάνιση του κ. Κωνσταντίνου ως Βάνγκερ έδρασε την πεποίθησή μας για το ότι κι'ό ελάχιστος ρολίσκος, όπως αυτός, αρκεί ν' αναδείξει τον καλλιτέχνη. Μόλις άφθρασε δυο λέξεις και μās ανάγκασε να σκύνουμε βιαστικά στο πρόγραμμα για να μάθουμε ποιός είναι. Έχει ωραία φωνή, πολύ καλή diction και ασφαλώς θα γίνει καλός μιά μέρα αν εργασθῆ υπομονετικά και χωρίς φοβή. Το «Φάουστ» υπεδύθη ο γνωστός καλλιτέχνης κ. 'Επιτροπάκης. Η προχθεσινή εμφάνιση του δεν ήταν από τις καλύτερές του.

Οι παραστάσεις αυτές της μελοδραματικής του 'Ωδείου 'Αθηνών, έχουν ίσως την εποχή αυτή ή τουλάχιστον θα μπορούσε να έχουν, κάποια πλατύτατη σημασία. Η ύπαρξη μιάς σοβαρής επαγγελματικής σχολής του είδους αυτού θα μπορούσε φυσικά να συνδυασθῆ με το υπό δημιουργίαν 'Ελληνικό Μελόδραμα. Όπως λειτουργεί βέβαια σήμερα η μελοδραματική σχολή του 'Ωδείου δεν είναι δυνατόν να προσφέρει μεγάλην εκδοίλευση στο Μελόδραμα. Αν όμως η σχολή αυτή ή και οποιαδήποτε άλλη, όπως το «Λυρικό τμήμα» της 'Επαγγελματικής Σχολής Θεάτρου, ήθελε να βάλῃ σκοπό της τη συστηματική εκπαίδευση ανθρώπων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το Μελόδραμα, τότε η συνεργασία μεταξύ των δύο αυτών ιδρυμάτων είναι απόλυτως επιβεβλημένη.

Με μιά τέτοια και μόνο συνεργασία θα μπορούσε να εξασφαλισθῆ το μέλλον της 'Εθνικής Λυρικής Σχολής, ή οποία θα βρισκῆ εκεί μέσα έτοιμο και καλλιτεχνικά δουλεμένο υλικό τόσο για να αντικαθιστῆ τούς βαθμηδόν αποχωρούντας καλλιτέχνες της ὄσο και για να συγκροτηθῆ τὰ κόρα της. Και νομίζουμε ότι πρέπει να δοθῆ μεγάλη προσοχή στα τελευταία αυτά, που ὡς τώρα μās παρουσιάζονται ἀξιοθρήνητα και ὑπὸ πᾶσαν ἐποχὴν ἀνυπόφορα και ὅτι ἡ σχολή που θἀνελάμβανε τὴ συστηματικὴ ἐκπαίδευση κορισταίων θα βοηθῶσε πολύ στὴν καλὴ σύνθεση τοῦ λυρικοῦ μας θεάσου.

Αν λοιπὸν δὲν λειτουργήσῃ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Μελοδραματος, τοιοῦτου είδους σχολή, καθὼς εἶχε, νομίζουμε, ριφθῆ ἀρχικῶς ἡ ἰδέα, μονάχα ὡς ἀναπόσπαστο τμήμα μιάς Μελοδραματικῆς σχολῆς εἶναι δυνατόν να λειτουργήσῃ και ν' ἀποφέρει καρπὸς. Αν δὲ τὸ 'Ελληνικὸ Μελόδραμα ἀρνηθῆ, νὰ προσλάβῃ ὡς κορίσταν ὁποιοδήποτε που νὰ μὴ ἔχῃ τίς ἀπαιτούμενες γνώσεις, εἴμαστε βέβαιοι ὅτι τὸ εἰδικὸ αὐτὸ τμήμα ὄχι μόνο θἀ προσδεύσῃ ἀλλὰ και θἀ προσλάβῃ ἀσυνήθιστη σπουδαιότητα.

Επιμένουμε τόσο στο ζήτημα τοῦτο, γιατί

κατὰ τὴ γνώμη μας ἔχει πολὺ μεγάλη σημασία γιατί τὸ παραμελημένο στὸν τόπο μας κόρο εἶναι ἡ ψυχὴ και ὁ συνδετικὸς κρίκος τῆς δράσεως τοῦ μελοδραματος· εἶναι ἡ θἀ ἔπρεπε να εἶναι ὁ χορὸς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν τραγωδιῶν. Να λοιπὸν ποιός εἶναι ὁ δρόμος που πρέπει να χαρᾶξῃ μπροστὰ της μιά μελοδραματικὴ σχολή.

Δὲν ἀγνοοῦμε και δὲν παραγνωρίζουμε τὴν ἴσαμε τώρα ἐργασία τῶν σχολῶν αὐτῶν τῶν δύο 'Ωδειῶν μας. Εἶναι ὅμως γεγονός πὼς ἡ ἐργασία αὐτὴ εἶναι ἀκαρπῆ και δὲν θἀ μπορούσε φυσικὰ να γίνῃ ἄλλοιῶς ὅσο δὲν πηγαινουν στὴς σχολῆς αὐτῆς ἄνθρωποι με καλλιτεχνικὴ κλίση και με τὸ σκοπὸ να μορφωθοῦν ἐπαγγελματικά. Η ἀστική ψευτοκαλλιτεχνικὴ ἐπίδειξη που ἀνεβᾶζει ὡς σήμερα τὰ κορίτσια μας (πρὸ παντὸς αὐτὰ) στὴς πρόχειρες μελοδραματικῆς σκηνῆς ἀπὸ τίς ὁποῖες ποτὲ δὲ θἀ τηρήσουν στὸ ἀληθινὸ ἐπαγγελματικὸ θεᾶτρο, δὲ θἀ μπορούσε νᾶχῃ καμμιά σοβαρὴ συνέπεια. Σήμερα ὅμως τὸ Μελόδραμα θεωρεῖται γεγονός τετελεσμένο. Πολλῆς καρδιῆς χτυπᾶνε στὴν ἰδέα τῆς νέας αἰτῆς καλλιτεχνικῆς δόξας· και πολλῆς ἀπὸ τῆς καρδιῆς αὐτῆς ἴσως σκεφθοῦν θετικῶτερα και ἴσως ἀφίνοντας τὰ σύννεφα τῆς νεατικῆς ονειροπολήσεως κατέβουν στὸ ἐπίπεδο τῆς θετικῆς δράσεως και τότε θἀ ζητήσουν μιά σχολή για να μορφωθοῦν, μιά Λυρική 'Επαγγελματικὴ σχολή, που θἀ ἀναπτύξουν τὸ τάλαντό τους ἢ θ' ἀποκτήσουν τὰ προσόντα για τὴν καλλιτεχνικὴ τους δράση. Σήμερα βλέπουμε φιλότιμες προσπάθειες μόνο τῶν διαφόρων αὐτῶν σχολῶν μᾶ καμμιά συστηματικὴ ἐργασία με τὴν κατεύθυνση αὐτὴ και στρέφουμε τὰ βλέμματά μας πρὸς τὴν 'Επαγγελματικὴ Σχολὴ Θεάτρου, που μās ἔδωσε με τὸ δραματικὸ της τμήμα τίς μεγαλειότερες ἐλπίδες ὡς τώρα ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐπαγγελματικὴν θεατρικὴν ἐκπαίδευση.

ΣΟΦΙΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΜΟΝΟΙ

Εἴμαστε μόνοι. Κ' ἡ φωτιὰ σβυστή μὲ; στὸ μαγκάλι ἐνῶ καταλύτρε γύρω μας κακὴ μανιάζει ἡ μπόρα και περμένουμε ἄφωνα σκῆβοντας τὸ κεφάλι ἢ τὴν καλὴ ἢ τὴν κακὴ, ἀδιάφορο, τὴν ὥρα. Κ' ἐλπὶδα κάποιας ἀνοιξῆς δὲ μās γελᾶει καί, καρτερικά ἐκμένοντας τὴν ἀνανθη μας μοῖρα, σκαλίζουμε ἀνόρεχτα με πίκρα τὴ φωτιὰ ζητώντας μὲς τὴ στα(τη κάποια σβυσμένη πύρα.

ΜΕ ΤΟ ΠΟΤΗΡΙ...

Μὲ τὸ ποτήρι ἀφρόγεμο τίς πίκρες τῶν ξεγνάει. Εἶναι πολλῆς οἱ πίκρες του και δύσκολη εἶναι ἡ ἔψη και τὸ λαρύγγι του ξερὸ τραβᾶει, ὄλο τραβᾶει, μὲς στὴς μίξεις τῆς ζωῆς τὴ λησμονιά να χύσῃ. Και μιά ζωὴ στοῦ ποτηριοῦ κερνάει τὸ περβάζι, μιά φροντισιά που πέθανε, κάποια χαρὰ που σβῆνει, κι' ὁ κόσμος εἶτανε κακὸς τὸν πότησε μαράζι, μᾶ ὁ κάπελας ἔχει κρᾶσι πανῶριο σᾶ ρουμπίνι.

ΓΙΑΓΚΟΣ ΤΣΑΚΩΡΑΣ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΘΑΜΕΝΗΣ ΑΔΕΡΦΗΣ

Στὴ μνήμη τῆς ἀλησμόνητης ἀδερφῆς μου ΜΥΡΙΑΛΛΑΣ, που πέθανε πᾶνω στὸ ἄνθισμα τῆς ζωῆς της, πᾶσαι τέτοιον καιρό. (16 'Ιουλίου 1925).

I

Ἡ κελαιόστρα βρύση τῆς ζωῆς
Σταμάτησε τὸ θεῖο κελαιόστρα της.
Ὅτρε σταγόνα ἢ πλάκα τῆς πηγῆς,
Στάλα δροσιάς, δὲν κράτησε κοντὰ της.

Σὰν ξεχασμένοι ἀπομειναν αἰλοῖ
Στὸν ὄχτο τὰ ψιλόλιγνα καλάμια,
Και σέρονται διψώντας για φιλί
Στὰ χεῖλη Σου, ὦ Πηγῆ, κισσῶν πλοκάμια.

Και πέρα, μὲς στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
Ὅπως ἀπλώθη στὰ νερά τοῦ βάλτου,
Ἡσκιος βαρὺς στὰ χᾶη ἐνὸς γκρεμινοῦ
Τὸ φάντασμα διαβαίνει τοῦ θανάτου.

II

Ματάκια μου γλυκά, βασιλεμένα,
Τι θᾶδινα για να σᾶς ξαναδοῦ!
Νᾶπαιρνα φίλημά Σας μόνον ἔνα,
Τὸν τελευταῖο δικὸ Σας ἀσπασμό.

Μὲς στὸ σκοτάδι ὁ πόνος μου ξεμῶνει
Τὸ θεῖο που ἔχᾶθη ἀποσπερίσο φῶς
Κ' ἡ νύχτα, δίχως λάμψη, πᾶς θαμπᾶνει
Τὰ μάτια που τ' ἀγρύπνησε ὁ καιμὸς.

ὦ! μάτια, ὦ! φῶς βασιλεμένης ὥρας,
Κοντὰ Σας εἶμαι τ' ἄπλερο κλαδί
Μιάς δολερῆς φουρτουνιασμένης μπόρας,
Που μάτια πάσχει ὀλόρεθο να σταθῆ.

III

Τὴν ἀδειανὴ της θέσης σου χαρίζω
Ἐλα και γεῖρε, Ἄγάπη μου, κοντὰ,
Τὸν πόνου μου μ' ἔσε ν' ἀποκοιμίζω,
Νὰ σὲ κοιτῶ με βλέφαρα κλειστά.

Νὰ σὲ κοιτῶ βαθιὰ στὰ δύο σου μάτια
Μὲ τ' ἄγρυπνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς,
Νὰ θφαίνουμε μαζί καιμῶν πλεμάτια
Ὅσο στὸν κόσμο ἐτοῦτο ἄλλος κανεῖς.

Νᾶναι τὸ γέλιο ξένο ἀπ' τὴν ψυχὴ μας,
Ἡ θλίψη να γενῆ σ' ἐμὲ ἀδερφῆ,
Τὴν πρώτη λάμψη ἀπ' τὴν παλιὰ ζωὴ μας
Νᾶν τὴ σκεπᾶζει ἀνάμνηση θολή.

Νὰ πλέκω στὰ κατὰμυρα μαλλιά σου,
Μαῦρο μετάξι τὰ μαλλιά Ἐκεινῆς
Κι ὡς εἶμαι δέντρο χυπημένου δάσου,
Ἡσκιος να μοιάζω νύχτας σκοτεινῆς.

Ὅταν καρπὸ ἀπὸ δέντρο σκεβρωμένο
Νᾶναι πικρὰ τ' ἀγλύκαντα φιλιά,
Τ' ὄνειρο, νᾶναι λείψανο θαμένο
Βαθιὰ σὲ μιὰν ἀνήλιαγη σπηλιά.

Κι ὄλα σ' ἐμᾶς, γραμμένα ἀπὸ τὴ Μοῖρα,
Τραγοῦδια μιάς ἀγέλαστης ζωῆς,
Ν' ἀγγίζουμε σὲ δάχτυλα τὴ λύρα
Τῆς τελευταίας, που χάθηκε, πνοῆς.

IV

Στὴ σιγαλιὰ τῆς ὥρας που διαβαίνει
Ἀκούω τὸ μήνυμά Σου, τὴ γλυκειὰ
Φωνοῦλα Σου ἀγρικῶ να μὴ σπαίψει
Σάμπως γαλιάντρα νᾶναι μαγικὰ.

Και βλέπω να σαλεύουνε δυὸ χεῖλη
Και να μού λῆς: «Μεγάλε μου ἀδερφέ,
Ἄμποτε ἢ Μοῖρα ἔσε να μὴ σου στέλλει
Τέτοια κατᾶρα.» ὦ! πόνε μου κρυφῆ,

ὦ! θλίψη που με λιώνεις σὲ λιμπάδα
Στὸν ἴδιο καρσοτάτη, ἔσε τί λῆς;
Στῆς ὥρας που γυρνᾶ τὴ γρηγοράδα
Μήπως φωνῆς ἀγρικισες και κλαῖς;

V

Ὅρες πολλῆς ἀγρύπνησε, μικρὸ μου,
Βαλάντωσε στὰ βρόγια τοῦ καιμοῦ.
Τὰ πόδια Σου λιγύσανε ἀπ' τοῦ δρόμου
Τὸ πέρασμα, τοῦ τρισαλαργινοῦ.

Κράζει, τ' ἀκούς; δὲν εἶναι παραμῦθι,
Τὸ πρώτο ὄρνιθι κράζει τῆς αὔγῆς.
Κάθε ψυχοῦλα ὡς πρέπει ἀποκοιμήθη
Στὴν ἄβλη σκέπη τῆς μητέρας γῆς.

Γύρνα κ' Ἐσύ. Κοιμήσου ἀναπαμένη
Στὴν ὁμορφὴ γωνίτσα Σου, κ' ἐγὼ
Μὲ τὴν ψυχὴ ἀπὸ Σένα ξεγανισμένη
Στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ πόνου λειτουργῶ.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΓΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΧΙ!

Περπατώ σιμά σου : «'Ακου να σου πω
ξάιρεις που σ' ξαίρω.
Την καρδιά τρουπώ
κ' αίμα σου προσφέρω.
'Ακου να σου πω».

«'Η ζωή μου είν' δλη πάλεμα σωστό.
Της δικής σου εικόνας
μόνο τ' έχω σωστό
—δσε να όρκιστώ—
που γλυκαίνει ό αγώνας».

«'Ολη την πνοή μου δέξου την άγνή,
την ψυχή μου άκέρια,
—μοίραται όφρανή—
άπλωσε τ' άχέρια
πάρτην και πονεί».

«Τη δροσιά τής μοίρας από σ' προσμένο,
δέντρο διψασμένο
για τ' πρωτοβόχι...»
Μ' άκουσα συρμένο
μες στα χείλη σου : «'Οχι!»

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΞΑΝΑΓΕΛΑΣΕ...

Κοίταξε την όψη της.

Τα δ-λά-κλεδ χτενισμένα μαλλιά της τής έ-
διναν την έκφραση τέλειαις καταιπτώσης. Μόνον
τ' όφραϊζ χρώμα τής όμφας της παιχιδίαις
προσστά στα μάτια του, σ' ανιστορούσε τις
χαρούμενες ήμέρες, που είχαν περάσει.

Είταν δυό βδομάδες τώρα—σωστές δυό βδο-
μάδες—που δέν άλλαξαν παρά λίγα τυπικά λό-
για. Κι' όταν δέν την άκουγε να βρίζη την τύ-
χη της, την έβλεπε να μένη βουβή, σ' χαμένη
και να τριγυρίζει σ' ανιστορούσε τις χαρούμενες
ήμέρες, που είχαν περάσει.

Είταν δυό βδομάδες τώρα—σωστές δυό βδο-
μάδες—που δέν άλλαξαν παρά λίγα τυπικά λό-
για. Κι' όταν δέν την άκουγε να βρίζη την τύ-
χη της, την έβλεπε να μένη βουβή, σ' χαμένη
και να τριγυρίζει σ' ανιστορούσε τις χαρούμενες
ήμέρες, που είχαν περάσει.

«'Η κόρη της άκούγοντας τ' λόγια αυτά στέ-
ναζε μ' έναν τρόπο λίγο θεατρικό. Τ' κομμένα
μαλλιά της τής έδιναν μιά άγορίστικη έκφραση
και τ' μεγάλα ήσικρατά μάτια της κοίταζαν αινι-
γματικά, περίεργα.

Ρώτησε μόνο σκύβοντας τ' κεφάλι μπροστά,
όπως συνήθιζε πάντα!

—Δε θα πάη εκεί που είπα;
—Μπα! Δέν του φθάνει που κάθεται, τόσο
καιρό, μ' έχει κ' άξιώσεις. Δέν τ' άρέσει ή μιά
θέση, δέν τ' άρέσει ή άλλη! "Ολο για τ' διπλώ-
ματά του και για τ' βιβλίο του μιλάει. "Ας τ' ά-
φυλάξη λοιπόν! "Αχ, που ήταν να τύχη μπρο-
στά μου... Με ζήτησαν τόσοι τότε... "Ολοι αυτοί
έχουν περιουσία σήμερα... Δε σ' άφήνη και σ' ένα
να π' άς να έργασθής! Φοβάται ό άνθρωπος. Τό-
σα κορίτσια που έργάζονται... "Αμ' έννοια σου,
λίγες μέρες άκόμη κ' έπειτα ξέρω εγώ τί θα
κάνω! "Αχ θεέ μου, θεέ μου... Δε μ' άφήνη και
θόλου ή λιγοφυχιά! Τί να σου κάνη. Τόσον και-
ρό περιάμε με τ' ψέματα!

"Η Νίνα άφησε τ' μητέρα της και πήγε στην
κουζίνα. Εκεί πάνω στη γωνιά χόχλαζαν τ' χόρ-
τα, ό σύντροφος τών πεινασμένων ήμερών! Μιά
ή κουζίνα είχε μιά μυρωδιά γκαζιού, τόσο πα-
ρηγορητική, λες και θύμιζε ένα πλούσιο και πο-
λυποικίλο γεύμα, που έτοιμαζόνταν εκεί.

Τ' άμτια τής Νίνας βουρκώσανε. "Εγειρε τ' ό-
κεφάλι της πάνω στη γωνιά. Αυτό δάκρυα κύ-
λισαν στα μάγουλά της!

"Ολος ό ψευτορωμαντισμός, ό σχηματισμένος
από τούς ήσικους τού κινηματογραφικού πα-
νιού, ξεσπούσε! Δέν έκλαιγε για τ' οικονομική
θέση τής οικογενείας της—γιατί δέν ήταν σ' θέ-
ση να τ' σκεφθ'η, διαπλασμένη σ' ένα περιβάλλο-
ν που παθ'ιζε—μ' έκλαιγε, γιατί φανταζό-
ταν τόν θαντό της για ήρωίδα μιάς αίσθηματι-
κής ταινίας! "Εκλαιγε γιατί τής άρεσε να λυπάται!
... Και σ' τ' θόλωμα τών δακρυομένων ματιών
της άχνόσβηνε ή εικόνα τού πλούσιου νέου, που
περιμενόταν, όμοιος κ' αυτός με τούς κομψό-
τροπους ήσικους τού κινηματογράφου, που έ-
παιρναν τόσο αίσθηματικές πόζες, που έκαναν
τόσο δραματικές γκοιμάτσες!

"Στ' άντρε άκούστηκαν κουβέντες έκείνη τ' ή-
στιγμή. "Ο πατέρας της γύριζε με κάποιον άλ-
λον. "Εστρεψε και κρυφοκοίταξε. Είταν ένας φί-
λος του.

Μπήκαν κ' οι δυό στην τραπεζαρία. Σ' λίγο
μητέρα και κόρη, κατά τ' συνήθειά τους, κρυ-
φάκουγαν.

"Ο φίλος του έπεδοκίμαζε μ' εύγενικόν τρόπο
ότι έλεγε ό κύριος Παύλος, ένφ έκείνος με ρη-
τορικόν τόνο συνέχιζε :

—Μου έλεγε κάποιος γνωστός μου ότι προ
δύο έτών ό άνθρωπος αυτός δέν είχε πεντάρα!
Τό μικροπυλητή έκανε. "Αξεστος άνθρωπος, ά-
γράμματος, έφκιασε εκατομμύρια σ' λίγο διά-
στημα! "Ε, λοιπόν π' άς μπορεί ν' άντεπεξέλθη
κανείς σ' μιά τέτοια άσθηματική ζωή;

Είπε κάτι ό φίλος του που δέν άκούσθηκε κ'
έπειτα από λίγο ρώτησε :

—Τό βιβλίο σας π' άς πήγε;

—Ξοδεύθηκε. Δε μούμειναν παρά λίγα αντί-

τυπα. Αυτό βλέπετε είναι έπιστημονικό και έν-
διέφερε άρισμένη τάξη. Τ' ήταν άπαραίτητο
για τ' δουλειά της.

—Θα τ' ξανάβγάλετε;

—Ναι, ύπολογίζω να τ' βγάλω τώρα κον-
τά. Θα κάνω μιά πληρέστερη έκδοση. Φαντα-
σθήτε ότι θα προσθέσω σ' τ' χειρισμό τής μη-
χανής, μιά αναλυτικότερη οδηγία, που θα εί-
ναι πολύτιμη. Μου έλεγε κάποιος γνωστός μου
ότι σ' τ' Γαλλία.—

—"Ολο για τ' βιβλίο του, όλο για τ' βι-
βλίο του λέει, είπε σιγά ή γυναίκα του σ' τ' Νί-
να, που κρυφάκουγε κ' αυτή. Να χαθ'η, να
χαθ'η, σ' συχάθηκα πιά!

Και πέρασε σ' τ' άντρε χτυπώντας δυνατά
μιά καρτέλα, που βρέθηκε μπροστά της.

Τώρα ή πείνα άπλωνε συγγνώμη τ' ήν όψη
της σ' όλο τ' σπίτι. "Ολοι είχαν πέσει σ' μιά
βουβαμάρα—έπειτα από μακρά κ' έννευρισι-
κή φιλονικία—όμοια με τ' ήν άτέλειωτη γαλήνη
που παίρνουν τ' τριγυρινά δέντρα κ' οι φρά-
χτες, όταν τ' χιόνι πέφτη πύκνο, άδιάκοπο.

Τό πρωί ή κυρία "Ανδρονίκη είχε νευρική
κρίση. "Η Νίνα πήγε κοντά της και τ' ήν περι-
ποιόταν με δακρυομένα μάτια. Μόνο ό άντρας
της δ' έσκόπησε καθόλου από τ' ή θέση του.
Καθόταν εκεί σ' τ' ή πολυθρόνα με άπλωμένα τ' πό-
δια σ' μιά καρτέλα και διάβαζε. Λες από συ-
νήθεια κρατούσε μιά όδοντογλυφίδα σ' τ' χέρια
του και τ' ή έφραζε κάθε τόσο μηχανικά σ' τ' ό-
στόμα του. "Εκεί πάνω σ' τ' τραπέζι βρισκόταν
τό πορτοφόλι του άδειο. Δέν είχε μέσα παρά
μιά δραχμή, από κείνες που είχαν άποσυχθεί
από τ' ή κυκλοφορία. Και να συλλογίζεται ότι
είχαν να φάνε από χ' άς τ' μεσημέρι. Τό βρά-
δυ τ' πέρασαν μ' ένα φλυτζάνι άραιό-τσάι...

"Από τ' διπλανό δωμάτιο άκουόνταν οι στε-
ναγμοί τής κυρίας "Ανδρονίκης, και τ' βήματα
τής Νίνας σ' ήσανε κάθε τόσο τ' ή θλιβερή ήσυχία.

"Εξαφνα άκούσθηκε τ' κουδούνι τής πόρ-
τας. "Η Νίνα έστρεξε κ' άνοιξε.

—Σ' ήτ' άνε, είπε μ' άπότομο και περιφρο-
νητικό τρόπο σ' τ' ό πατέρα της.

—"Ας έρθη εδώ, όποιος είναι, άποκριθή-
κε έκείνος χωρίς να κινηθ'η από τ' ή θέση του.

—"Εχετε μήπως κανένα άντίτυπο τού βι-
βλίου σας; άκούσθηκε μιά φωνή. Έξερτε γύ-
ρισια όλα τ' βιβλιοπωλεία και δ' έβηκα που-
θενά. Και μου τ' ήτ' άνε από έπαρχία, ξέρετε...

"Ο άνεπάντεχος πελάτης άγόρασε όλα τ' τε-
λευταία άντίτυπα τού βιβλίου τού κυρίου Παύ-
λου. Μ' κ' έκείνος σ' τ' δύσκολη αυτή στιγμή
κατέβηκε σ' τ' έμπορικό λογαριασμό και τ' ά-
πούλησε—μ' κ' ήταν τελευταία άντίτυπα—σ' τ'
διπλή τιμή.

"Η όψη τής κυρίας "Ανδρονίκης άχτινοβό-
λησε με μιάς. "Η νευρική κρίση είχε περάσει!..

"Η Νίνα τ' άνεζε κάθε τόσο τ' κεφάλι της και
τ' κοντά της μαλλιά άνεμίζονταν, ένφ σιγανο-
τραγουδούσε :

—Ma Jeanne a levé son verge
A la hauteur de son oeil.

...Και τ' άντρώγο είχε βρεί τ' ήν πρώτη τού
συμβατική τρυφερότητα και μέσα σ' τ' άνδρεία
φιλία τους, ή κυρία "Ανδρονίκη έλεγε :

—Δέν είδα έφημερίδα σήμερα, τί παίζουν
τ' θέατρα, για να πάμε τ' βράδι.

('Από τ' ή σειρά: «Μικροαστοι»)

Η. Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Τελευταία σ' τ' Παρίσι βγήκε μιά πολύτομη
μετάφραση τής «'Οδύσσειας» τού "Ομήρου. Τρεις
τόμοι άποτελούν τόν πρόλογο τού βιβλίου με
αναλυτική εισήγηση, γενική άνασκόπηση τού
"Ομηρικού έργου, φιλολογικές και γεωγραφικές
παρατηρήσεις, ένα χάρτη και πολλά σημειώμα-
τα, παραπομπές διάφορες σχετικά για τ' τε-
λεία κατανόηση τής "Οδύσσειας, από τ' άναγνω-
στικό κοινό.

Μεταφραστής είναι ό γνωστός έλληνοεπί-
στολογός κ. Β. Μπεράς. Τό έργο αυτό για
τό όποιον ό Μπεράς έθυσίασε τ' περισσότερα
χρόνια τής ζωής του δέν είναι πιστή μετάφρα-
ση με τ' ήν άπόδοση τού μέτρου άλλ' άπλώνε-
ται σ' έλεύθερο στίχο, πράγμα για τ' όποιον
ό Ρολάν και ό Μάιτερυγκ μπερουν να ζητή-
σουν τ' ήν ίδιαν άφραση άμαρτιών από τ' ήν κριτική.
"Ο Μπεράς δικαιολογώντας τ' ήν προτίμησή του
σ' τ' ήν έλεύθερο στίχο λέγει σ' τ' ήν πρόλογο τού
βιβλίου του π' άς έθυσίασε τ' ό μέτρο τού στίχου
για να μ' άπορέσει να βρεθ'η σιμώτερα με τ' ήν εκ-
φραση του και έτσι βρέθηκε σ' τ' ήν μεγαλύτερη
μέση άκρίβεια, π' άς με τ' ό ρυθμό, τ' χρώμα και
τ' ήν έκφραση.

«Θυσίασατε όλα σ' τ' ό μέτρο κ' έχετε τ' ήν μετά-
φραση σ' στίχο, σ' τ' ό ρυθμό κ' έχετε τ' ήν κομψή
πρόζα καθ' όσον «'Τηλέμαχο» τού Μπεράς. Θυσίασατε
όλα σ' τ' ό χρώμα κ' έχετε τ' ήν μετά-
φραση τού Λεόν ντε Λίλ, σ' τ' ήν αίτηση και
δ' θα βρ'ητε παρά τ' ήν φιλολογική συγγνώμη δι-
χως ποίηση.»

Γι' αυτό κατά τ' ό Μπεράς τ' στοιχεία αυ-
τά ό μεταφραστής δέν πρέπει να τ' παίρνη χω-
ριστά ούτε να παραδίνεται μ' άφοσίωση προτιμών-
τας τ' ένα. "Η χρησιμοποίηση όλων μαζί και
με τ' ήν ίδια συμπάθεια θα προκαλέσει όσες λέ-
γει ό Μπουαλώ μ' άντύπωση εύχάριστη για
τόν λαό κ' "Ομηρική για τ' όσους όπαδούς τού "Ο-
μήρου.

Είναι γνωστό π' άς οι ραψωδοί γυρίζοντας τις
πόλεις τής "Ελλάδας άπήγγειλαν τ' "Ομηρικά
έπη και μάλιστα προτιμούσαν τ' περιστατικά έ-
κείνα που προκαλούσαν τ' ήν συγγνώμη και τ' ό
θανασμό τού λαού και ότι άρισμένες σκηνές
τής "Ιλιάδας και π' άς τ' "Οδύσσειας, συγ-

κεντρώνουν όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα δραματικής σκηνής. Ο Πλάτων και ο Αρίστιππος χαρακτήρισαν τον Όμηρον ως έναν από τους πρώτους δραματικούς συγγραφείς.

Από τα γεγονότα αυτά παίρνοντας, αφορμήν ο Μπεράρ—λέγει ο Τιμποτέ που κρίνει τη μετάφρασή του—έχει τη γνώμη πως οι Όμηρικοί διάλογοι που είναι γραμμένοι σε άπυρρους στην αρχαία εποχή, μοιάζουν πότερο με ρόλους θεάτρου παρά με στίχους βιβλίου και ότι ένα Όμηρικό ποίημα δεν είναι προωρισμένο για να διαβάζεται αλλά για να απαγγέλλεται.

Εκείνη η μετάφραση θάνε πιο κοντά στην πιστή απόδοση που θα είχε κατάλληλη για την απαγγελία, που θ' αποδίδει όχι μόνο την αισθητική του Όμηρου, το ρυθμό και το χρώμα αλλά κάτι που κανένας ίσαμε σήμερα μεταφραστής δεν επέτυχε: τον ήχο του Όμηρου, την αρμονία του Όμηρικού στίχου, που η συγκίνησή του προκαλεί την ιδανικότερη αισθητική απόλαυση στην ψυχή μας.

Πόσοι μετάφρασαν τον Όμηρο χωρίς να νοι-

ώσουν την αρμονία αυτήν! Ο γάλλος Μπανβίλ απέτυχε και παρόμοιες αποτυχίες βρίσκει κανένας συχνά και στις μεταφράσεις των άλλων. Οι έγγλεζοι Πόπ και Κάουλερ απέδωσαν σε ρίμες παραφρασμένες τον Όμηρο. Ο Μόντι σ' έντεκα σύλλαβους, ο Βαρθολομαίος Ίλιός σε στίλ έπικό. Μεταφραστές καλοί είναι ο Βιργίλιος, ο Ντελίλ και ο γερμανός Βόρς.

Η μετάφραση του Μπεράρ με το ελεύθερο ξάπλωμα του στίχου κατά βούληση, στέκεται πιο κοντά στην επιτυχία και είναι η τελειότερη απ' όλες όσο κι αν δεν είναι κατά τον Τιμποτέ—καλά ισορροπημένη.

Ο ήχος του Όμηρου, η γλυκόπνοη αρμονία των στίχων του θα εξακολουθεί παρ' όλες τις αξιέπαινες προσπάθειες να είναι η δυσκολοσίμωτη θύρα της επιτυχίας την οποίαν μάταια θα προσπαθεί κάθε ευρωπαίος μεταφραστής να νοίξει διάπλατη. Την αξιοσημείωτη μετάφραση του δικού μας Πάλλη στην Ίλιάδα κανένας ποτέ δε θα μπορούσε να επιτύχη.

Μ. ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΕΠΑΝΩ ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

[Απαγορεύεται να ανατυπωθούν ή να τραγουδηθούν σε συναυλία, χωρίς την άδεια του μεταφραστή (Νόμος 2337 του 1919).]

ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΣΙΓΓΑΝΙΚΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ

Αβόρζακ

Τ' άγριο το γεράκι
στις κορφές γυρίζει
και στα βράχια πάνου
τη φωλιά του χιτίζει.

Στο ζυγό δεμένο
το τρελλό πουλάρι
χάνει τη χαρά του
και την άγρια χάρη.

Τέτοια του Τσιγγάνου
θάναι πάντα η φύση:
Δεν μπορεί ποτέ, ποτέ του
δίχως λευτεριά να ζήσει.

ΕΡΩΤΙΚΟ

(Μουσική Διατ—Στίχοι "Ο. Φόν Φαλλερσλέμπερ)

"Αχ! της αγάπης τον καημό,—
πώς να στο είπω, πώς να στο είπω,—
πολλές φορές τον τραγουδώ...

"Αχ! της αγάπης τον καημό!

Στις ερημίες τον τραγουδώ,—
πώς να στο είπω!

τον τραγουδώ κι όπου σταθώ:
σε αγαπώ!...

Και μες στην ησυχία νυχτιά
τό λέω μες στ' όνειρό μου,
τό τραγουδάω γλυκά, γλυκά:
σε αγαπώ! σε αγαπώ!

Και σ' αν νεκρή σταθῆ ἡ καρδιά,
θά σου τό εἰπῶ,
θά σου τό εἰπῶ μέ τή ματιά—
σε αγαπώ!

ΓΥΡΙΣΜΟΙ

(Μουσική Στράους—Στίχοι Φόν Σάρεκ)

Γέρνουν τα κλώνια στ' αγέρι
κ' ἡ βέρα πάει γοργά.
Γυρνᾷ στη φωλιά κάθε ταιρι,
σε σε γυρνᾷ ἡ καρδιά.

Τοῦ γήλιου γύραθε ἡ λαύρα
κ' ἡ ἀντάρα τῆς ζωῆς
μέ τὰ φτερά τὰ μαύρα
στην ἄκρη φεύγει τῆς γῆς.

Μά τώρα ἡ μέρα σά σβήνει
κι ἀπλώνεται γύρω σιγή,
βρίσκει σιμά σου γαλήνη
κι ἀνάπαυ' ἡ ψυχή.

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΒΕΛ. ΦΡΕΡΗ

ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Χαρισμένο στον κ. ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟ

Μέρες τώρα που, στα πιο περιβλεπτα σημεία των κεντρικότερων δρόμων της μικρής πολιτείας και στους κατρέφτες των καφενείων και των καλήτερων μαγαζιών, είχαν κολλήσει χρωματιστές ρεκλάμες που αναγγέλανε το γρήγορο έρχομό του δραματικού θιάσου της δεσποινίδας Μάγγας Μπιάνκας. Μα κ' οι δυο βδομαδιάτικες εφημερίδες του νησιού αφιέρωναν στήλες δλόκληρες εκδειαστικών άρθρων για την πρωταγωνίστρια και το ρεστο προσωπικό της κομπανίας, που στεκόταν, σύμφωνα με τα γραφόμενα των επαρχιακών εφημερίδων, διαλεχτοί καλλιτέχνες της σκηνής, που λίγο καιρό πριν δρόφανε δάφνες στην πρωτεύουσα.

Ο κόσμος μ' ένθουσιασμό δέχτηκε την είδηση του έρχομού του μεγάλου θιάσου γιατί είχε χρόνια να πατήσει στο νησί κομπανία της ανθρωπιάς. Το παλιό θέατρο είχε ρημάξει κλειστό σ' όλο το διάστημα του πολέμου κ' ήταν όχι για να στεγάσει θίασο, μ' ακόμη και παραγκιόζη. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα τόχανε μετατρέψει σ' αποθήκη ξύλων της φωτιάς. Αφού και τ' όνομά του έχασε. Μάντρα τόξαιρε ο κόσμος τώρα κι όχι θέατρο.

Ο θίασος της δεσποινίδας Μάγγας Μπιάνκας είχε εξασφαλισμένη την επιτυχία του. Άσε γιατί ο κόσμος ήταν διψασμένος για θέαμα, μα θα εγκαινίαζε κιόλας το νεώχτιστο θέατρο της μικρής πολιτείας, που χτίσε τελευταία ένας σμυρνιός πρόσφυγας για επιχείρηση. Κ' έφτασε μονάχα αυτό για να δώσει κέρδη κολλά στο θίασο μα κ' ήταν σίγουρο πως θάτρεχε κάθε βράδυ τ' ασκέρι, όπως πάντα τρέχει σ' ένα νέο κέντρο όπου να το βαρεθεί και να γυρέψει άλλου τη διασκέδασή του.

Το νέο θέατρο, βαρύ και μεγαλόπρεπο μπρός σ' άλλα χτίρια της πολιτείας, ύψωνόταν στο κέντρο μιάς πλατείας. Ο κόσμος, από τη μέρα που βάλαν τη θεμέλια πέτρα του ως τη μέρα που στερεώσανε το τελευταίο κεραμίδι στη σκεπή, έδειχνε το ίδιο μεγάλο ενδιαφέρο και ρωτούσε τον ιδιοκτήτη πότε θάκαιρνε τέλος το έργο.

Κι ο σμυρνιός, τύπος σωστός θεατρώνη, ένα τρομερό μυαλό, που όλο κ' ιδέες κατέβαζε, χώνοντας τα χέρια του στις τσέπες του πανταλονιού του άπαντούσε με στόμφο και με πατριαρχική σοβαρότητα.

— "Ε! όπου κι αν είναι τελειώνει... Στις άρχές της άνοιξης θα βάλουμε μπροστά μένα καλό θίασο που από τώρα έχω συμφωνήσει...

Και τραβούσε από τη μέσα τσέπη του ρούχου του ένα μάτσο γράμματα και τηλεγραφήματα, ύστερα από άλλη τσέπη μιά δεσμίδα προγράμματα κι άρχισε να τα διαβάζει με βροντερή φωνή κόνονιας από τώρα προκαγάντα.

— Δοικόν, εδώ μευ λένε: «Έρχόμεθα το δεύτερο δεκαήμερο του Μαΐου», παρακάτω: «θίασον συμ-

πρόττον γνωστός δραματικός Ίωάννης Δουκάκος...»
— "Α! ο Δουκάκος! Καλός είναι, διακόφτανε κάθε φορά που διάβαζε τα γράμματα. Γράφοννε συχνά γι αυτόν οι αθηναϊκές εφημερίδες...

— Ναι... ναι... αυτός. Καλός, ε; καλός; Καλός βέβαια, ρωτούσε πρώτα κι άμέσως επικύρωνε ο θεατρώνης γουρλόνοντας τους βολβούς των ματιών του.

Και εξακολουθούσε να διαβάζει τη συνέχεια του γράμματος.

— «Επίσης συμπράττον ο κομικός Ίάκωβος Περής, ο καρατερίστας Πέτρος Κίνας κ' έτερος γνωστός δραματικός ο Θέμος Νικιάκος, δμοίως σ' κύριοι και κυρίες...

Κι άρράδιαζε καμιά δεκαριά όνόματα άντρών και γυναικών. Έπειτα ξεδίπλωνε τα προγράμματα και διάβαζε τους τίτλους των έργων που θα παιζόνταν από το θίασο της Μάγγας Μπιάνκας.

Έτσι ο έρχομός της μεγάλης κομπανίας ρεκλαμαριζόταν μ' όλους τους κανόνες της διαφημιστικής τέχνης.

Το γεγονός ότι άποχτούσε το νησί θέατρο εύχαρίστησε πότερο από κάθε άλλο το Σπύρο Κουρίτη, ένα νέο ως είκοσιπέντε χρόνων, ψηλόσωμο και με άδρα χαρακτηριστικά, που, αν και κατά βάθος ήταν άνοιχτόκαρδος και χαρηκτήρας παιδρός, μιά έξωτερική μελαγχολία, ένα χρώμα χλωμό, που σαν τούλι του σκέπαζε το πρόσωπο, τον κάνανε να φαίνεται άνθρωπος ρεμβώδικος, που δεν τότε τραβούσε ή πολυτάραχη ζωή κ' η περιπέτεια. Τουλάχιστο έτσι τότε ζάιρνε από κοντά και δεν είχαν ποτέ μιλήσει μαζί του' τον άποκαλούσανε εκκεντρικό.

Δεν σύχαζε ούτε στα καφενεία κι ούτε στη Λέσχη που μαζευόταν η καλύτερη κοινωνία της επαρχιακής πολιτείας. Φεύγοντας από το γραφείο έκανε ένα μικρό περίπατο στον άμαξατό δρόμο, που φεργνε στα χωριά της δυτικής πλευρής του νησιού. Τα βράδια μόνο κει θα μπορούσε να τότε συναντήσει κανείς, να περπατεί μ' ένα βιβλίο στο χέρι ή να διαβάζει ξαπλωμένος στην άμμουδιά και πότε-πότε στο ξύλινο μαγαζί της πρώτης στροφής του δρόμου.

Ο Σπύρος Κουρίτης ήταν άνηψιδς του Κόστα Κουρίτη, του πιο γνωστού και πιο αγαπητού ανθρώπου του νησιού, που από χρόνια πολλά εξασκούσε το επάγγελμα του δικηγόρου στην πατρίδα χωρίς ποτέ ούτε να σκεφτεί καν να την άφήσει και ν' άνέβει στην πρωτεύουσα που θα του εξασφαλούσε περισσότερους πόρους και πιο ξεκούραστη ζωή, άντικείμενα στην έπιστημονική του την αξία, που μ' όλη τη μετριοφροσύνη την αναγνώριζε ο Κόστας Κουρίτης και όχι σπάνια παινούσε ο ίδιος τον εαυτό του στη γυναίκα του και στο Σπύρο τον άνηψιό του:

— Κανένας στην Ελλάδα δεν ζάιρει τους νόμους.

και ούτε να τους ερμηνεύει μπορεί σαν κ' έμένα...

"Όλες οι υπόθεσεις των κατοίκων του νησιού που θα καταστάλαξαν στα δικαστήρια περνούσαν από τα χέρια τ'αυτού. Κι αυτός θα τις μοίραζε στους λιγοστούς άλλους συναδέλφους του, πές γιατί είχε τη συναίσθηση πως κι αυτοί έπρεπε να δουλεύουν— πές από υποχρέωση γιατί χρόνια δλόκληρα τόν υποστηρίζανε φανατικά σαν έβαζε υποψηφιότητα για βουλευτής.

Πάνω στο άκναρι από δουλεύοντας και ζώντας ο Κώστας Κουρίτης κατάφερε να μείνει πάντα αγαπητός στους συνήθεις του και να διατηρεί γέρος τώρα εξήντα χρονών, όλη του την πελατεία, που θα την άφινε ξερή κληρονομιά στον άνηπίό του. Γιατί κι' ο Σπύρος Κουρίτης άκολουθήσε την έπιστήμη του θειού του και προστάτη του Κώστα Κουρίτη. Κυλούσαν δυόμισυ χρόνια που πήρε το δίπλωμα και την άδεια κι άρχισε να βοηθά τόν θείο του για να μπει στη δουλειά και ν' γνωριστεί με τούς πελάτες του γραφείου. Μά ο νέος όμως δεν έκανε για δικηγόρος. Τόλμαε δά κι ο θεός του, όχι βέβαια μπροστά στο νέο για να μη τόν απογοητεύει και για να μη τόν πικράνει. Περιοριζόταν να ξεμολογείται το παράκονό του στη γυναίκα του την κυρία Εύανθια.

— Συμβία, ο Σπύρος δέ θα μού μοιάσει... Τό δικηγοριλίκι δεν τότε σηκώνει... "Η έπιστήμη μου άκαιται μνήμη, μπαμπασία, λεχτικό, προσάνα που άλειπονε τού άνηπίου... Ατός πήρε ντίει τού πατέρα του μακαρίτη... Λιγόλογος, ξεμοναχιάρης, άφηρημένος...

— Με τόν καιρό μπορεί να σιάξει, ψιθύριζε ή κυρία Εύανθια μη βρισκοντας άλλο να πεί για να κατηγορήσει τόν άντρα της.

Κι ο Κώστας Κουρίτης συνέχιζε :

— Νάταν τουλάχιστο έρωταμένος, ε! θάλαγα πώς ή άγάπη τότε συμμαζώνει έτσι, μά, ο διάβολος, δέ σηκώνει μάτι να δει κοπέλλα...

Και τέλειωνε μουρμουρίζοντας :

— Μυστήριο μά τ'ο θεό, μυστήριο...

"Η κυρία Εύανθια έπαιρνε τ'ό μέρος του άνηπίου τώρα άν κι ο Κώστας Κουρίτης δεν κατηγορούσε τό παιδί, μ'άπλά ξεατερίζεσε ένα κρυφό ταν παράκονο.

— Σοβαρά τ'α παρασαινεεις τ'α πράματα, Κώστα μου, π'ο σοβαρά άπ' ότι είναι... Βλέπεις πώς τό παιδί μερανόχτα διαβάζει, πράμα που δείχνει πώς αυτε τεμπέλης είναι κι ούτε άνθρωπος τού χουζουριού...

— Ναι, τ'ο ξαίρω πώς διαβάζει, μά τ'ο ζήτημα είναι ότι διαβάζει βιβλία άχρηστα στην έπιστήμη του και ξένα σ' αυτή... Τί διαβάζει; Νά πήγαινε στην κάμαρά του και ψάξε τ'η βιβλιοθήκη. Θα βρεις ένα βιβλίο νομικό; "Αμ' δέ; "Όλο θεατρικά συγγράμματα, συλλογές τραγουδιών, διηγημάτων κ' ένα σωρό τέτοια που άν και δεν τόν βλάπτουν όμως δεν του χρησιμεύουνε στη δουλειά του που θα του δώσει ψωμί κ' υπόληψη...

Αυτή ή κουβέντα γινόταν συχνά μεταξύ του Κώστα Κουρίτη και της γυναίκας του σαν ο Σπύρος Κουρίτης έλειπε από τό σπίτι. Μά ποτέ όμως ούτε ο θεός ούτε ή θειά του άκουαν παρατήρηση. Κ' έτσι άνευόχλητος κ' ήσυχος ο νέος τραβούσε τ'ο δρόμο της

κλήσης του άφιερώνοντας τις ώρες του στό να διαβάσει και να γράφει.

Μελετούσε, μελετούσε κ' έγγραφε, μά τ'α γραφτά του τ'α φύλαγε κρυφά, κλεισμένα στα συρτάρια του άν και πολλές φορές ένιωθε τ'η ανάγκη να τ'α φανερώσει. Μά δεν τόκανε επειδή ως τώρα δεν του δόθηκε ή ευκαιρία ή κατάλληλη που με τόση λαχτάρα περιμένα.

Στην πατρίδα του υπήρχε ένας κύκλος διανοουμένων που τόν άποτελούσανε πεντέξη γερόντοι, όλοι έπιστήμονες. Γιατρός ο ένας, συμβολαιογράφος ο άλλος, δικηγόρος ο τρίτος κ' οι έστοι καθηγητές ποήχανε σταματήσει στα τριάντα τους χρόνια, που δεν παρακολουθήσανε τ'η πρόοδο και τ'η εξέλιξη ούτε του κλάδου των καν και που σαν πεισματάρικα πεταλούδια τριγύριζαν πάντα στό ίδιο μισοσβυσμένο φως, στην ίδια τους κουβέντα για τ'α χρόνια τ'α περασμένα. Αναφέρονταν συγγραφείς ξεχασμένους τ'ης εποχής των, άγνωστών τους καινούργιους, είτε από μισονομίο, είτε γιατί δεν τούς είχανε διαβάσει. Κι από τ'η συντροφιά αυτή των καθυστερημένων μονάχα ο γιατρός φαινόταν κάπως προσδευτικός, μά όχι προσοδεμένος. Και τ'η άρετή του αυτή τ'η άφινε να φανεί σ'α συζητούσανε πάνω στό ζήτημα τ'ο γλωσσικό. Είταν ο γιατρός «ύπερ τ'ης μικτής» άν κ' ή παρέρτα του τότε φώναζε μαλλιαρό και τέτοιο θαρούσε ο ίδιος τόν εαυτό του. Με πάθος υπεράσπιζε ο γιατρός τ'η καινούργια, ως χαρακτήριζε, γλώσσα και συχνά άνάφερνε στην κουβέντα τόν τόννομα τού Ψυχάρη, που τόν είχε γνωρίσει προσωπικά σαν πέραςσε από τό νησί και που τούχε στείλει βιβλίο με άφιέρωση από τό Παρίσι.

"Ο γιατρός έκαιρνε καμιά φορά με βία τό Σπύρο Κουρίτη στό φαρμακείο τ'ης μικρής πολιτείας όπου γινόταν βραδιά παρά βραδιά τ'α συμβούλια τ'ης γερούσιας, καθώς ονομάτιζε τις συγκεντρώσεις ο μεσήλικας φαρμακοποιός.

— Έλα, έλα γιατί σου, Σπύρο να μάς μεταδώσεις λίγο από τ'η ζωτικότητα σου, έλα να μάς κείς κανένα καινούργιο, έλεγε ο γιατρός παίρνοντας τό νέο από τό μπράτσο.

Κι ο Σπύρος Κουρίτης τόν άκολουθούσε, άν και σπάνια πολύ, μ'όλο πούξαιρε πώς θάφηνε άπορητευμένος και κουρασμένος από τις όκληρές συζητήσεις των καθυστερημένων γερόντων.

"Έτσι ή ομάδα των διανοουμένων τού νησιού ήξαιρε πώς ο άνηπίος τού Κώστα Κουρίτη μελετούσε κ' έγγραφε. Κι από τ'η παρέρτα αυτή διαδόθηκε και στους άλλους χωριανούς, που λέγατε πώς ο Σπύρος Κουρίτης... δημοσιογραφεί.

Μέσα σ' αυτό τ'ο φρικτό περιβάλλο ζώντας ο Σπύρος Κουρίτης αναγκάστηκε να κλειστεί όλοτετα στον εαυτό του, που κίότερο τώρα τόν άγαπούσε γιατί του στεκόταν ο μόνος πιστός φίλος.

Φίλοι του ο εαυτός του και τ'α βιβλία του. Να και για π'ο λόγο νοσταλγούσε πεισματικά τ'η "Αθήνα κι άφινε τ'η σκέψη του να γυρίσει πίσω στα φοιτικά του χρόνια, που τ'α πίστευε για τ'η π'ο γλυκειά εποχή τ'ης ζωής του. "Ω! στην "Αθήνα ένιωθε τόν εαυτό του βαλμένο στό στοιχείο του. Πόσο όμορφη

ή ζωή εκεί, τ'η καλλιτεχνική ή ζωή του στην Πρωτεύουσα και πόσο τόν είχε ώφελήσει! Μόνο στην "Αθήνα, συλλογίζοταν, μπορεί κανείς να έγρασει και ν' αναδειχτεί είτε ως συγγραφέας, είτε ως καλλιτέχνης είτε ως επιστήμονας. Στην Πρωτεύουσα που δίνει μ' άπλοχεριά όλες τις εύκολές και που τ'α μέσα τ'ης άνεβάζουν άκόμη και τούς π'ο τυποτέχνους κι άσημους. "Έκει διάβασε βιβλία διαλεχτά, εκεί είδε θέατρο, εκεί άκουσε συναυλίες και παραστάθηκε σ'ε καλλιτεχνικές γιορτές, εκεί είδε στις εκθέσεις έργα αξίων ζωγράφων και μόνο σαν πήγε στην "Αθήνα άρχισε να αισθάνεται γλυκό τόν προσορισμό τ'ης ζωής. Κ' έκανε τ'η σκέψη πώς "Ελλάδα δεν είναι παρά μονάχα ή "Αθήνα, πώς τ'ο βυζί τ'ης "Ελλάδας είναι ή "Αθήνα και δέ γέβονται τ'ο γάλα του τ'ο μυρωδάτο παρά μονάχα κείνοι που ζούνε στην Πρωτεύουσα και ξαίρουνε να τ'η χάρούν.

Και ξεκλωμένους στην άμμουδιά του μικρού νησιού ή καθισμένος στό μαγαζί τ'ης πρώτης στροφής τού δρόμου έφερε στη μνήμη μιá—μιá τις σκηνές τ'ης φοιτητικής του ζωής, θυμόταν τούς φίλους του τ'ης έποχής εκείνης και μακάριζε μερικώς άπ' αυτους που καταγινόνταν με τ'α γράμματα και που τώρα είχανε άποχτήσει μιá ξεχωριστή θέση ανάμεσα στους «νέους». Αυτοί δημοσιεύανε έργα στα φιλολογικά περιοδικά, αυτοί βγάζανε βιβλία γιατί είχαν γνωστους τούς εκδότες, κι αυτους γράφανε οι έφημερίδες σ'ε κάθε τους καινούργια εμφάνιση!

Κι αυτός; "Ω! άν άκολουθούσε τ'ο πρόγραμμα τού θείου του, θα φυλακίζόταν μέσα στη μικρή κι άμόρφωτη κοινωνία τού νησιού, θα χανόταν, θα θάβοταν ζωντανούς σαν τ'όσους και τ'όσους, που ζώντας συνεχώς στη μικρή έπαρχία χάσανε τ'ο είναι τους κ' είδα μέρα με τ'η μέρα να σβύνει ή φωτειά τους για κάτι ψηλό κι ώρατο.

Και στην ιδέα πώς στό τέλος θα καταντούσε ένας άξιοδάκρυτος τύπος σαν εκείνους τ'ης παρέρτας τού γιατρού, πώς σ'ε λίγα χρόνια θα μαζεύοταν κι αυτός σ'ε κανένα φαρμακείο ή στη σόλλα τ'ης Λέσχης για να σκοτώσει τ'η ώρα με κουβέντα, ένας φλογωμένος πόθος άναβε μέσα του, μιá επανάσταση τρομακτική φούσκωνε τ'α σπινθηρικά του. Σκόπευε ν' αφήσει μιá μέρα τούς θειούς του, να ξεχάσει κάθε υποχρέωση πούχε σ' αυτους για τ'η πατρική τους προστασία και να φύγει, να φύγει στην "Αθήνα, σ'όν τόπο των ώραιων του όνειρων. "Ηξαιρε πώς στην άρχή θα στενοχωριόταν οικονομικά, μά πάντα θάλλπιζε σ'ενα καλύτερο ερχόμενο, που θα τού φύλαγε όχι ή έπιστήμη του— πόσο τ'η μισούσε!—μά τ'ο τωρινό του πάρεργο που στην "Αθήνα θα τού γινόταν με τόν καιρό έργο. Μιá μικρή έπιτυχία κι όλο θα τέλειωναν ευνοϊκά. Κ' ή έπιτυχία στην Πρωτεύουσα είναι τόσο εύκολη για τούς καλούς τεχνίτες κάθε είδους.

Αυτές όμως είτανε σκέψεις τ'ης στιγμής, σ'εχέδια που τ'α φέρνανε οι άφρες τού παραπόνου και τού έγωϊσμού του. "Ο φλογωμένος πόθος τ'ης επανάστασης έσβυνε σιγά-σιγά κ' αστανόταν άνημπορο τόν εαυτό του να φύγει από τό νησί, ν' αφήσει μ' ένα τόσο άχάριστο τρόπο τ'ο θείο του, που τότε σπούδασε και τ'η θειά του, που τόν άνάθρεψε σαν πραγματικό παιδί τ'ης. Και ζούσε με τ'η έλπίδα ενός καλύτερου αύριο

και δουλευε με τ'η παρηγορητική ιδέα ότι κ' ή έπαρχία έδωκε άνθρωπος κ' έργα.

"Ο Σπύρος Κουρίτης πλάι στην εύχαισθησή του βραδυνοού περιπάτου είχε και τούτη: Κλειδωγίονταν τις νύχτες στην κάμαρά του, που κι αυτόν στεκόταν ο μοναδικός τού νησιού παράδεισος, κι άνάμεσα στις φωτογραφίες των π'ο αγαπημένων του συγγραφέων, χαμμένος μέσα στα βιβλία, στα περιοδικά, στις έφημερίδες, που διάβαζε με μόνη τ'η αιτία για να παρακολουθεί τ'η φιλολογική και καλλιτεχνική κίνηση τ'ης "Αθήνας, ριχνόταν στη μελέτη και στό γράψιμο που τόν κούραζαν μόλις τις πρωινές ώρες και που ή κούρασή τους είταν κι αυτόν θεόγλυκεία κ' ικανοποιητική. Μά ή άπόλαυση αυτή δεν τού λιγότευε τ'η λύπη που τού προξενούσε ή έλλειψη τ'ης διαλεχτής παρέρτας κ' είταν κι αυτό που χάρηκε μ' όλη του τ'η καρδιά σαν έμαθε τόν ερχομό τού θυσούτης δεσποινίδας Μάγγιας Μαιώνιας.

Είχε διαβάσει στις έφημερίδες πολύ καλά λόγια για τ'ο θίασο κ' έκανε τ'η σκέψη πώς ανάμεσα στους ήθοποιούς θα τύχαινε κι κανέναν γνωστός του, γιατί σαν είταν στην "Αθήνα περνούσε τις περισσότερες ώρες του κάνοντας παρέρτα με ήθοποιούς κι άλλους καλλιτέχνες κ' είχε γνωριμίες πολλές. "Έτσι θα ξαναζούσε για λίγο καιρό τ'η περασμένη άξέχαστη ζωή του, συζητώντας έπικαιρα θεατρικά ζητήματα, που άνείπωτα τότε τραβούσαν.

Νά γιατί τ'ο γεγονός ότι ο άποχτούσε θέατρο εύχαιρίστηκε κίότερο από κάθε άλλο τ'ο Σπύρο Κουρίτη, που εύγνωμονούσε τ'ο σμυρνιό θεατρώνη ποήθε από τ'α έρείπια τ'ης καμένης του πατρίδας να δώσει στον τόπο ζωή χτίζοντας ένα κομψό κι άρκετα κόμοντο θεατράκι.

(Ακολουθεί)

Ο ΗΛΙΟΣ ΑΝΑΤΕΛΛΕΙ

"Ο ήλιος ανατέλλει, ο ήλιος δύει. Τραγός ο πόνος που ή καρδιά μου κλείνει. Χαίρετε, αγνά, γλυκύτερα όνειρά μου, πούδς ξαίρει, άν θ' άγαπήση πιά ή καρδιά μου.

Πικρά μέσα μου πνέει ή άμφιβολία, μάταιος ο έρωτας, ψέμμα ή εύτυχία. "Η κάθε άνάμνησή μου ένα μνημείο, κ' είμαι τ'ο σιωπηλό νεκροταφείο.

ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Στό τζακι ή φλόγα φέγγοντας φωτίζει τόν ποιητή, που σκυμμένος μουρμουρίζει τόν πόνο του βαρειά μ' άπελπισία: "Έρωτα, ο έρωτα, μαύρη ειρηνία.

Καημός άποδοθα, άνοιγοντας, όϊμένα! Τά ρόδα τ'ης καρδιάς μου στον καθένα. Πικρά γελώντας, ύστερα δακρύζει, ενώ ή φωτιά, γλυκά, τον φωτίζει.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΑΜΠΙΝΤΡΑΝΟ ΤΑΓΚΟΡ

ΤΟ ΚΑΝΙΣΤΡΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΡΠΟΥΣ

Μήνυσέ μου κι' όλους τους καρπούς μου θά να κόψω και καλάθια θά γεμίσω να τὰ φέρω στο περιβόλι σου, αν και μερικοί είναι παραγινωμένοι κι' άλλοι άγουροι άκόμα.

Γιατί τὸ Φθινόπωρο γίνεται πιά βαρὺ μὲς στη λαμπρότητά του κ' ἡ φλογέρα τοῦ βοσκῶ παραπονιέται μέσα στους ἤσκιους.

Μήνυσέ μου και θά κάνω πανιά στο ποτάμι. Τοῦ Μάρτη ὁ άνεμος σηκώθηκε και τάραξε τὰ κούρασμένα κύματα.

Τὸ περιβόλι ανάδασε ὅλη τὴν ψυχὴ του και τὴ θλιμμένη τουτὴν ὥρα τῆς ἐσπέρας, κάποιο κάλεσμα ἔφτασε ἀπ' τὸ σπίτι σου στη χρυσωμένη ἀπὸ τὴ δύση ἀκρογιαλιά.

Ἡ ζωὴ μου, στὴν αὐγὴ τῆς, ἔμοιαζε μὲ τὸ λουλούδι μὲ τὸ λουλούδι τὸ ἀνοιγμένο, ποὺ ἀφίνει νὰ τοῦ πέσουν ἓνα δυὸ του φυλλαράκια, και δὲν αἰσθάνεται καθόλου νάχη κατὶ χάση, διὰν τὸ ἀνοιξιάντικο ἀεράκι ἔρχεται στὴν πόρτα του νὰ ζημιανέψη.

Σήμερα, ποὺ τὰ νιάτα τῆς ἐπέρασαν, ἡ ζωὴ μου μοιάζει μὲ τὸν καρπό, ποὺ τίποτα δὲν ἔχει πιά νὰ σπαταλήσῃ: περιμένει νὰ προσφερθῆ ὀλόκληρη, μ' ὅλο τὸ φορτίο τῆς γλυκύτητάς τῆς.

Ἡ γιορτὴ τοῦ θέρους εἶναι τάχα μόνο για τἀνοιγμένα λουλούδια; ἢ για τὰ φύλλα τὰ νεκρά και τὰ λουλούδια, ποὺ μαραίνονται;

Τὸ τραγούδι τῆς θάλασσας μόνο μὲ τίς μεγάλες τρικυμίες συμφωνεῖ;

Δέντραγονδαί και μὲ τὰ γαληνεμένα κύματα; Πετράδια πολύτιμα εἶναι ὑφασμένα στο χαλί, ποὺ, ὀρθός, παταίει ὁ βασιλιάς μου' μὰ και τὸ ταπεινὸ τὸ χῶμα περιμένει ὑπομονετικά νὰ τὸ ἀγγίξουν τὰ πόδια του.

Λίγοι εἶναι οἱ σοφοὶ κ' οἱ μεγάλοι, ποὺ κἀθονται κοντὰ στὸν Κύριό μου ὅμως ἐπῆρε τοὺς ἀπλοὺς στὴν ἀγκαλιά του και μ' ἔκανε για πάντα σκλάβο του.

Εὐπνησα και βρήκα τὴν αὐγὴ τὸ μήνυμά τῆς. Δὲν ἤξερα τί μοῦφεργε, γιατί δὲν ἔμαθα ποτέ μου νὰ διαβάζω.

Θάφησω τὸ σοφὸ μὲς στο βιβλία του, δὲ θά τὸνε ρωτήσω νὰ μοῦ εἰπῆ: μήπως ἔξερω, αν θά μποροῦσε γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ;

Θάγγιξω τὸ μέτωπό μου μὲ τὸ γράμμα, θά τὸ σφίξω ἀπάνω στὴν καρδιά μου.

Ὅταν ἡ νύχτα θά γενῆ βουβὴ και θάβγουνε τἀστέρια ἓνα, ἓνα, θά τὸ ἀνοιξω ἀπάνω στα γόνατά μου και θά μείνω σιωπηλός.

Τὰ φύλλα, ποὺ θροοῦνε, θά νὰ μοῦ τὸ διαβάσουν, τὸ γοργὸ ποταμάκι θά μοῦ τὸ σιγοτραγουδήσῃ, και τὰ ἐπτά τῆς Γνώσεως ἀστρα θά μοῦ τὸ ψάλουν ἀπ' τοὺς οὐρανούς.

Δὲν κατορθῶνα νὰ βρῶ τί γυρεύω: τί θέλα νὰ μάθω δὲν τὸ καταλαβαίνω: μὰ τὸ γραμματάκι αὐτό, ποὺ δὲν ἐμπόρεσα νὰ τὸ διαβάσω, μ' ἀλάφρωσε ἀπ' τὸ βάρος μου, και οἱ σκέψες μου γυρίσανε σὲ μελωδίες.

Μιά χούφτα ἄμμος θά μποροῦσε νὰ μοῦ κρύψῃ τὸ νεῦμα σου, αν δὲν κάτεχα τὴ σημασία του.

Τώρα, ποὺ εἶμαι καλύτερα πληροφορημένος, τὸ διαβάζω σὲ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἄλλοτε μοῦ τὸ κρυβαν.

Αὐτὸ χρωματίζει τῶν ἀνθῶν τὰ φυλλαράκια: τὰ κύματα μὲ τὸν ἀφρὸ τους τὸ φωτίζουνε, και τὰ βουνὰ τὸ κάνουνε νὰ λάμπη στις κορυφές του.

Εἶχα στρέψη ἀπὸ σένα τὸ πρόσωπό μου, γι αὐτὸ συλλάβιζα τὰ γράμματά σου ἀνάποδα, μὴ ἔξροντας τὸ νόημά τους.

Ὅπου εἶναι στράτες χαραγμένες, χάνω τὸ δρόμο μου.

Μὰ πάνω στὴν ἀπέραντη θάλασσα, μὲς στο γαλάζιον οὐρανὸ δὲν ἔχουνε γραμμὲς χαράξει.

Τὸ μονοπάτι τὸ κρύβουνε τῶν πουλιῶν οἱ φτεροῦγες, τῶν ἀστρων ἡ φωτιά, τὰ λουλούδια τῶν ἐποχῶν, ποὺ ἀλλάζουν.

Και ρωτάω τὴν καρδιά μου: δὲν εἶναι τάχα μέσα στο αἷμα σου ἡ γνώση τοῦ ἀόρατου δρόμου;

Ι. ΟΙΚ.

N. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ

ΕΚΕΙΝΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ ΜΕ ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΑ ΤΑ ΧΕΡΙΑ...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Και ὅμως στέκομ' ἐδῶ στὴ γωνιά μου και περιμένο.

Τίποτε δὲν ἐτόλμησα ν' ἀγγίξω. Σὰν τὸ φτωχὸ κουρασμένο ἐργάτη ποὺ μόνο και μόνο για νὰ κόψῃ δρόμο, μπαίνει ἀπὸ τὴ μιά πόρτα πλουσιου και ἀκριβοῦ καταστήματος, περνᾶ ἀνάμεσα στις ἀστραφτερὲς προθήκες δίχως νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι και βγαίνει ἀπὸ τὴν ἄλλη, εἶσι πέρασα κι' ἐγὼ ἀνάμεσα στὴ ζωή..

Θεέ μου, πόσο σοβαρὰ τὴ νῆχω πάρη τὴ ζωὴ, πόσο ἐπίσημα.

Τὸ κάθε τι, ποὺ γι' ἄλλους εἶναι ἓνα τίποτε, ἓνα παιχνίδι, μὰ λεπτομέρεια, ἐμένα μοῦ φαίνεται βουνό, ἐμένα μοῦ φαίνεται πῶς για νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ κατὶ θάπρεπε νὰ χτυπήσουνε καμπάνες, ν' ἀναφθοῦν κερὰ, νὰ φορεθοῦν χρυσοποικιλτα ἄμφια και νὰ καοῦν θυμιάματα ξωτικά.

Και εἶμαι βέβαιος πῶς εἶσι θάπρεπε νάσαι. Τότες ὁ κόσμος, ἡ ζωὴ, ὁ ἄνθρωπος θάταν

πολὺ διαφορετικά.

Ἐνας φίλος μοῦλεγε κάποτε:

—Καυμένη δὲν ἔξερεις νὰ ζήσης!.. Ἐγὼ 'στὴν πόλη τὴ μεγάλη, χαλάω κόσμο! Προχτὲς ἤμουν ἐκεῖ, βρήκα ἓνα κομματάκι, κατὶ στηθάκιο, κατὶ..

Και γελοῦσε, κι' ἔκανε σχήματα και χόρευε σχεδὸν 'πάνου' στο καθισμά του και μιλοῦσε για κάποιια κοπέλλα, εἶσι μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, σὰν νὰ ἐπρόκειτο για κανένα κατοικῆα, για κατὶ πολὺ ταπεινὸ και περαστικό, για κατὶ ποῦ τὸ χρησιμοποίησε καλά, τὸ πλήρωσε καλά, κι' εἶπειτα τὸ παραμέρισε κι' ἔφυγε.

—Νυχτιὰ ὀλόκληρη, φίλε μου' τῆς ἔδωκα τόσα χαλάλι τῆς ὅμως..

Και τὸν ἐκύταζα ἐκπληκτος.

Και βλέποντάς του, εἶσι ἑλαφρὸ, και γελαστὸ και ἀνόητο φαντάσθηκα πῶς 'βρήκα τὴν πηγὴ ὅλης τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας.

Τὸ κουρέλιασμα τοῦ ἀνθρώπου.. Ἐχουμε μουσεῖα για μάρμαρα και πινακοθήκες για ζωγραφιές, και σκάβουμε τὴ γῆ νὰ βροῦμε κόκαλα και μούμιες και παλιὰ ἀγγεῖα, κι' ἀφίνουμε τὴ ζωντανὴ γυναῖκα, τὸν ζωντανὸ ἄντρα νὰ πιστεῦνουν πῶς εἶνε δύο ἀχρεῖοι προορισμένοι δια μίαν ἀχρεῖαν συνάντησιν... Και εἶσι τὴν διαπραγματεύονται τὴν συνάντησιν αὐτὴν ἀκόμη και στο σοβαρὸ, τὸν ἐπίσημο γάμο αὐτὴ ἡ σκιά εἶναι ἀπλωμένη 'πάνω ἀπὸ τὴν ὀλόλευκη παστάδα. Και εἶσι ἔρχεται 'στὴ ζωὴ ὁ ἄνθρωπος, ντροπιασμένος. Καρπὸς μιᾶς ὥρας σιωπενῆς, ἀποτέλεσμα μονομαχίας κατά τὴν ὁποῖαν οἱ συναντώμενοι δὲν ἔχουν κἀν τὸ θάρρος νὰ κνταχθοῦν κατάματα, κατά πρόσωπον, γιατί ὁ καθένας τους ἔχει και κάποιαν κακὴν διψοθυβουλία.

Τὰ ζῶα 'μπαίνουν παιὸ τίμα, παιὸ καλά, παιὸ ἐπίσημα 'στὴ ζωὴ, γι' αὐτὸ ἔχουν και μεγαλετήρη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ἀξία. Μὴ μοῦ 'πῆτε πῶς ἓνα καλὸ ἄλογο κούρσας, δὲν κατάντησε νὰ ἀξίξῃ πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ποῦ στέκονται ἔξω ἀπὸ τὸ στίβο και παρακολουθοῦν χωρὶς εἰσιτήριο.

Ὁ ἄνθρωπος, τὸ ὑπεροῦσιο δημιούργημα τῆς φύσεως, τὸ ἀνεκτίμητο πλάσμα τοῦ Κυρίου, κατάντησε ἓνα κουρέλι μέσα στὴ ζωή..

Και τὸν βαργιάμαστα, και τὸν περιφρονοῦμε, και τὸν σκοτάνουμε τόσον εὐκολα, ὡ' τόσον εὐκολα!..

Τί σημασίαν ἔχει ἓνας ἄνθρωπος! ἓνας ἄνθρωπος!.. ἓνας Θεός!

Και ὅμως ὁ μεγάλος ἐκεῖνος προφήτης, μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο και τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, μὰς εἶπε πῶς πρέπει νάχρεται ὁ ἄνθρωπος στὴ ζωή.

Μὰς εἶπεν δι' τὸ χᾶδι ἐνὸς κρῖνου, τὸ φίλημα ἐνὸς ἀγγέλου, και κάποιον ἀστρου τὸ φῶς, πρέπει ν' ἀγκαλιάσουν τὴ γυναῖκα, κι' εἶσι νὰ ἔρθῃ στὸν κόσμον ὁ ἄνθρωπος.

Τόσον ὁμορφη τὴν ἤθελε τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὁ χλωμὸς προφήτης.

Μὰ ἐκεῖνος πέθανε τριαντατριῶν χρόνων. Πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε..

Κι' ἐμεῖς παθαρεύουμε μὲ τὴ γυναῖκα στὴς γωνιὲς τῶν δρόμων:

Τόσα για μίαν ὥρα!..

Τόσα για μιὰ νυχτιὰ!..

Τόσα για τὴν ζωὴν ὀλόκληρη!..

***

Ἐγὼ ἐδῶ θά περιμένο.. Και αν πεθάνω, δὲν περιέζει. ἔχω ζήση χρόνια και χρόνια, εἶμαι μιὰ μούμια κάποιου παλινοῦ καιροῦ.

Κύριοισοφοὶ θά βρεθοῦν τότε και θάτοποθετήσουν τὴ μούμια σὲ μουσεῖο και στα πόδια τοῦ γυάλινου κουτιοῦ θά βάλλουν ἐπιγραφή:

»Ανεκαλύφθη 'στά... ἱερεὺς ἡ μοναχός, ἀγνωστος και παρξένος θρησκείας, ἀγνώστου 'στὴν ἐποχὴ μας Θεοῦ. Ἱστορικαὶ σημειώσεις 'περὶ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουν.»

Και θά περνᾶ ὁ κόσμος νὰ βλέπῃ τὴ μούμια: πολλοὶ θά γελάνε μὲ τὸ πικρὸ χαμόγελο ποὺ θάχη μεταβληθῆ σὲ ἀστεία γκριμάτσια 'στά σουφρωμένα και ξερά τῆς χεῖλη

(ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Ἦστε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ, τὴ Γαλλία και τὴν Κύπρο, ἡ Ἀλεξάνδρεια μὰς δίνει ἓνα τεῦχος πανηγυρικὸ τῆς «Νέας Ζωῆς» για τὸ γιορτασμὸ τῆς πενήνταετηρίδας τοῦ Κωστὴ Παλαμά.

Ἐκατὸν τριάντα σελίδες εἶναι γεμάτες ἀπὸ γνώμες ξένων και δικῶν μας λογίων για τὸ ἔργο και τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου μας ποιητῆ. Ὁ Clement, ὁ Horvath, ὁ Hesselring, ὁ Lebesgue, ὁ Palmieri, ὁ Pernot, ὁ Roussel, ἀπαντώντας σὲ σχετικὸ ρῶτημα τοῦ Ἀλεξανδρειανοῦ περιοδικοῦ, ἐκφράζουμε τὴ γνώμη πῶς ὁ ποιητῆς τῶν «Βωμῶν» ξεπερνᾶ τὸ σύννομα τῆς Ἑλλάδας ἀγγίζοντας τὴν Παγκόσμια Ποίηση στὴν τεχνικώτερι και πῶ ἐντονη ἐκδήλωσή τῆς. Πλάι στους ξένους, Ἕλληνες λογογράφοι, ἀπὸ τὸν Μπάμπη Ἀννίνο ὡς τὸ νεώτερο, πενήντα κοντὰ τὸν ἀριθμὸ, μὲ λόγια θαυμασμοῦ και ἀληθινῆς ἀγάπης, οἱ περισσότεροι, πλέκουνε τὸ ἐγκώμιο τοῦ Μαίτρο. Ἐπιγραμματικά χαρακτηρίζει ὁ Ποριώτης τὸν Παλαμᾶ λέγοντας πῶς «ὁ Ποιητῆς εἶναι ἡ τιμὴ και τὸ καμάρωμας».

Στις πρώτες σελίδες τοῦ «Πανηγυρικοῦ» δημοσιεύονται ἀνέκδοτα ποιήματα και στοχασμοὶ τοῦ Ἐθνάρχη ποιητῆ—ἐκφραση αὐτῆ τοῦ Πάλλη—καθὼς και σχετικὰ ἔργα γλυπτικῆς και ζωγραφικῆς τέχνης ἀπὸ τὸν Γόμπρο και τὸ Ματθαῖοπουλο.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια μὲ τὸ πανηγυρικὸ τεῦχος τῆς «Νέας Ζωῆς», εἶδειε τὸ σεβασμὸ και τὴν ἐκτίμησή τῆς πρὸς τὸν Ποιητῆ. Περιμένουμε τώρα νὰ δοῦμε πότε θά κνηθοῦνε κι' οἱ Ἀθηναῖοι λογιοὶ, ποὺ, θαρροῦμε, πῶς ἔχουνε σχηματίσει κάποιια συντροφιά («Ἐπιτροπὴ;») γι' αὐτὸ τὸ σκοπιό.

≡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ≡

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΛΕΝΩΒ

Θέατρον Διονύσια: 'Ο Καθηγητής Κλενώβ Δράμα τρίπρακτο της Δανίδος συγγραφέως Karen Bramson

Ξανάδα τὸ Βεάκη- στὸν Καθηγητὴ Κλενώμπ τῆς Κάρεν Μπράμσον γιὰ τρίτη φορὰ. Καὶ ὅσο κι ἂν ἔμεινα ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἀριστοτεχνικὴ του ὑπόκριση, τόσο λυπήθηκα γιὰ τὴ συνολικὴ ἐμφάνιση τοῦ ἔργου.

Τὸ δράμα αὐτό, ποῦ συγκεντρώνει σκηρικὰ καὶ φιλολογικὰ χαρίσματα ἀξιοθαύμαστα, ἔχει μιὰ κακοτυχία ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ, ποῦ πρωτοπαίχθηκε στὸν «Ἀπόλλωνα», δὲν τοῦ δόθηκε ἡ προεπιμένη προσοχή, ἴσως ἐπειδὴ ὁ κυριώτερος ρόλος εἶναι ἀνδρικός κ' ἔτσι καμιὰ πρωταγωνίστρια δὲν ἐδέχθηκε νὰ παίξει τὸ ρόλο τῆς Ἑλίας, κάτω ἀπὸ τὴ βαρεῖα σκέπη τοῦ Βεάκη-πρωταγωνιστῆ!

Τὰ αἰώνια μικροσυμφέροντα παντοῦ καὶ πάντοτε! Καὶ ὅμως ὅταν πρωτοπαίχθηκε στὴ Γαλλία, στὸ Οdeon, ἐξὸν ἀπὸ τὸν Renmart, τὸν πρωταγωνιστῆ, ποῦ προσελήθη εἰδικῶς ἀπὸ τὴν Κοπεγχάγη, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πρόσωπα ζωντανεύθηκαν ἀπὸ ἀριστοὺς ἠθοποιούς! Ἄλλὰ αὐτὰ συμβαίνουν μόνον εἰς τοὺς Παρισίους!

Στὴν Ἀθήνα παίζεται ἓνα θεατρικὸ τερατούργημα, ἡ «Αἰχμάλωτος», μὲ ὅλη τὴν αἴγλη καὶ μὲ ὅλο τὸ θῆσος ἐπὶ σκηνῆς, καὶ πετιέται σὰν παλιοκούρελλο, γιὰ μιὰ ἢ δύο βραδιές, ἴσαμε ποῦ νὰ ἐτοιμάσουμε καμιὰ καινούρια σκηνικὴ βλακεία, ὁ Καθηγητὴς Κλενώμπ! Τὸ δράμα τῶν μεγάλων συγκρούσεων, τὸ δράμα μὲ τὴν κάθε του φράση ποῦ εἶναι κ' ἓνα ὑπέροχο γνωμικόν, τὸ δράμα ποῦ σ' αὐτὸ δυὸ κύρια συναισθήματα, ὁ χριστιανικὸς οἶκτος καὶ ὁ κτηνώδης νιτσεισμός ἔρχονται σὲ ἀντιμέτωπη σύγκρουση καὶ παλεύουνε μέχρι θανάτου!

Τὶ νὰ σοῦ κάνει ὁ Βεάκης, ὁ γίγας, ὅταν τότε συντροφεύουνε μαϊμουδάκια, ποῦ προκαλοῦνε τὸ γέλιο καὶ τὴν ὀργή. Πῶς νὰ πάρη ἀναπνοὴ καὶ νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἀνάστημά του, ὅπου ὁσδήποτε καλλιτέχνης, ὅταν οἱ σύντροφοί του μὲ τὸ πρόχειρο καὶ ἀνυχολόγητο παιζιμὸ τους, εἶναι σὰ νὰ κρεμιῶνται στοὺς ὤμους του καὶ νὰ τὸν καθίζουνε κάτω;

Ἔχουμε καλοὺς ἠθοποιούς, ἀλλὰ δὲν ἔχουμε

θέατρο ὡς συγκρότημα, ὡς σύνολο!

Ἔτσι, ζωὴ νάχουμε, εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ ἐμφανίσουμε κάτω τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὴν κυρία Αἰχμάλωτο καὶ τὸ εὐωδέστατο Παρὶ-Ψυροῆ!

ΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μὰς ὁ Γόγης.—Ὅταν ἀγαποῦνε οἱ Γυναῖκες.— Τὰ ἀραιότερα μάτια τοῦ κόσμου.

Συνεχίζοντας ὁ θῆσος τῶν «Νέων» τὴν καλὴ ὡς τώρα σταδιοδρομίαν του, ἀνέβασε κατὰ σειρὰ τὴν τρίπρακτὴ φάρσα τῶν Ἐμίλ καὶ Ἄρνολδ Γκόλτε «Μὰξ ὁ γόγης» μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν κ. Κοντογιάννη, τὴν τρίπρακτὴ comedie τῶν Barclay καὶ Bisson, ποῦ εἶχε ἀνεβάσει στὴν ἀρχὴ τῆς περιόδου, «Ὅταν ἀγαποῦνε οἱ Γυναῖκες» μὲ πρωταγωνίστρια τὴν Δδα Χαλκούση καὶ τὰ «Ἀραιότερα μάτια τοῦ Κόσμου» μὲ πρωταγωνίστρια τὴ Δδα Ἑλ. Παπαδάκη.

Καὶ τὰ τρία παραπάνω ἔργα ἀνεβήκανε ἀπὸ τὸ θῆσος τῶν «Νέων» μὲ ἀρκετὴν ἐπιμέλειαν καὶ προσοχή. Ὅπως ἔγραφα καὶ τὴν προηγουμένη φορὰ, τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἔχουνε φωτιὰ μέσα τους, ἀγάπη στὸ θέατρο καὶ πόθο νὰ παρουσιάσουνε κάτω τὸ καλλιτεχνικὸς ὑποφερτό. Ἡ προσπάθειά τους εἶναι ἀξιέπαινη καὶ μόνον ἀπ' αὐτὴ τὴν πλευρὰ νὰ τοὺς κρίνει κανεὶς δὲν βρίσκει παρὰ λόγια θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης. Εἴμαστε μαζί τους, σύντροφοι καὶ συμπολεμιστές.

Ὅμως, παρ' ὅλ' αὐτὰ, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν παρατηρήσῃ πῶς ὁ καινὸς τῆς γοήγορης ἐπιτυχίας, φούντωσε μερικῶν τὰ κεφαλάκια. Νὰ ἐννοοῦμεθα: Ἡ Δδα Χαλκούση δὲν μᾶς φαίνεται νὰ μπορεῖ νὰ σηκώσῃ στοὺς ὤμους τῆς ρόλους δυσβάσταχτους, ὅπως τῆς πρωταγωνίστριας τοῦ «Ὅταν ἀγαποῦνε οἱ Γυναῖκες». Δυστυχῶς δὲν τήνε βοηθεῖ τὸ τέμπρο τῆς φωνῆς τῆς οὔτε ἡ ἐν γένει σκηρικὴ τῆς ἐμφάνιση. Καὶ εἶναι κρίμα αὐτό, γιὰτὶ, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἔχει ψυχὴ καλλιτεχνικὴ, ὅπως τὸ ξανάγραφα, καὶ θεῖα φωτιὰ μέσα της. Εἶναι ὅμως ἀδύνατο νὰ συγκρατήσῃ ἓνα ἔργο καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατῆ σὲ μιὰ ὀλόκληρη βραδιά.

Ἴσως σὲ δευτεροτέρους ρόλους, νὰ ἔχη μεγαλῦτερη ἐπιτυχία, ὅπως τὸ ἐλπίζω.

Ἐπίσης καὶ ἡ πρωταγωνίστρια μὲ τὰ ὀραότερα μάτια τοῦ κόσμου, ἔπηρε ψηλά τὸ ἀμανεδάκι της. Τῆς θόλωσε τὰ νερά ὁ διθύραμβος τῆς δημοσιογραφικῆς κριτικῆς καὶ δὲν προσέχει πολλὰς φορές μερικὰς λεπτομέρειες ποῦ αἰχίζονε σπουδαιότερο ρόλο. Στὴν Α' πράξη τῆς comedie τοῦ Jean Sarmant εἶτανε φυσικώτατη, καὶ εἶχε τὴ χάρη καὶ τὴ δροσιὰ τοῦ νέου κοριταίου. Ἀλλὰ στὴ Β' καὶ στὴν Γ' πράξη ὡς τυφλὴ, εἶτανε ὑπερβολικὴ, ἔπαιζε μελόδραμα καὶ ὄχι δράμα. Τὶ διαφορά στὰν ἴδιο ρόλο τοῦ τυφλοῦ στὸν Καθηγητὴ Κλενώμπ, ἀπὸ τὸ Βεάκη!

Χρειάζεται κάποτε καὶ χαλινάρι στὰ νιάτα, ποῦ τὰ χαρακτηρίζει συνήθως ὀρμηὴ καὶ φοῦρια, ὅπως ἔρθει! Χρειάζεται παδηγέτηση καὶ «γνώθι σαυτόν». Τότε θὰ πατήσουνε πὶὸ στέρεα στὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τῆς τέχνης καὶ θὰ μπορέσουνε ν' ἀποφύγουνε τὸν τραγικόν, τὶς περισσότερες φορές, κατήφορο!

Π. Δ. ΤΑΓΚ.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Ὁ Ματρεζόσος

Ἔργον κατάλληλον μόνον δι' ὑπανθρώπους, καὶ ἀποροῦμεν πῶς ἡ Κα Κοτοπούλη τουλάχιστον, δὲν διατάξῃ νὰ παρουσιάζεται δημοσίως ὡς ἔχουσα τόσην ἑλλειψιν καλαισθησίας καὶ ἀγάπης πρὸς τὴ δουλειὰ καὶ τὸ θέατρον της. Γιὰτὶ τέλος πάντων τί θέλετε νὰ υποθέσῃ κανεὶς, Κυρία, καὶ μάλιστα ὅταν δὲν ἔχει τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίζῃ, βλέποντάς σας νὰ παίξετε μὲ τὸ σὴν ἀνταρτέσκαιον, ἓνα τέτοιο ἡλιθιούργημα; Ἄν ξημιώνεσθε ἀλλοιώτικα, κλείστε τὸ θέατρό σας καλλίτερα, ἀλλὰ μὴ τὸ μεταβάλλετε σὲ σκουπιδοτενεκὴ τῆς γαλλικῆς ἡλιθιογραφίας, γιὰτὶ τὸ θέατρο αὐτὸ φέρει ἐπὶ τῆς μετώπης του τὸ δ-

νομά σας, καὶ τὸ ὄνομο αὐτὸ ὑπῆρξε καὶ πρέπει νὰ μείνῃ.

ΚΥΒΕΛΗΣ

Ἄζαῖς

Ἐνα παιχίδι γραμμένο τουλάχιστον ἔξυπνα. Τὶ νὰ γίνῃ μέσα στὴν καλλιτεχνικὴ καὶ εἰδικὰ τὴ θεατρικὴ μας δυστυχία, καταντήσαμε σὰν τὸν φουκαρῶ ἐκείνον τοῦ Ἄντρέιφ, νομίζω, ποῦ τὸν ἔδεσαν κ' ἐφώναζε δόξα σοὶ ὁ Θεός, κ' ὅταν τὸν ρώτησαν γιὰτὴ φωνάζει ἔτσι, εἶπε: «Δοξάζω τὸ Θεὸ ποῦ δὲν μὲ δένει περὶ σκληρὰ καὶ παιδὸ πολὺ». Ἔτσι κ' ἐμεῖς δοξάζουμετὰς διενθύνσεις τῶν, Θεάτρων ὅταν τύχῃ κανένα ἔργο ἀπ' αὐτὰ ποῦ ἀνεβάζουν νὰ μὴν εἶναι ἀκόμη παιδὸ ἔοργο καὶ παιδὸ ἡλιθιο.

Τὸ «Ἄζαῖς» εἶναι ὑποφερτό῔ργο, καὶ μάλιστα γιὰ καλοκαιρινὸ θέατρο μὲ ἀνοικτὴ σκεπὴ καὶ τοίχους ὑψηλοῦς. Ὅπως δῆποτε ὁ θῆσος τῶν «Διονυσίων» πρέπει νὰ μᾶς παρουσιάσῃ καὶ κανένα ἔργον εἰς τὸ ὁποῖον νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ τὰ πολῦτιμα στοιχία τὰ ὁποῖα ἔχει αἰδώς εἰς τὸ ἀνδρικόν του προσωπικόν.

ΑΛΑΜΠΡΑ

Ἡ Θεῖα Γιούτα

Ἄλλος κάβος κονταρέμος: ὁ κ. Ἀργυρόπουλος μπορεῖ νὰ καυχᾶται ὅτι εἶνε ὁ πρῶτος ποῦ μᾶς ἀπεκάλυψεν ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἀνόητοι γερμανοὶ ἴσα με τώρα εἶχαμε τὴν γνώμην, ὅτι οἱ λαοὶ αὐτοὶ εἶναι σοβαροὶ καὶ μετρημένοι, ὁ κ. Ἀργυρόπουλος ἀνέλαβε νὰ τοὺς ξετινάξῃ καὶ τὸ ἐπέτυχε. Μὰ ἐπὶ τέλος ὁ κάλλιστος αὐτὸς ἠθοποιὸς δὲν λυπᾶται τὸν ἑαυτό του; Μὲ τὴν εὐσυνειδησία του εἰς τὴν ἀνεβίβασιν αὐτῶν τῶν

άνοσιων, τι δέν θά μπορούσε νά κάμη άν καταπιάνοιαν λιγάκι και με τὸ θέατρο· γιατί βέβαια δέν φανταζόμεθα νά πιστεύη και ὁ ἴδιος ὅτι αὐτὰ ποῦ κάνει εἶναι θέατρο.

ΚΩΣΤΑΚΗ

Θίασος Δ. Γωαννίδου

Γιά δυὸ λόγους ἀναφέρουμε τὸν θίασον αὐτόν, πρῶτον διότι οἱ ἠθοποιοὶ καὶ τὸν ἀποτελοῦν ἐργάζονται εὐσυνείδητα και δεύτερον και πρὸ πάντων διότι εἶναι ἀγαπημένοι και καλοὶ μεταξύ των· ἡ καλωσύνη και ἡ εὐγένεια θά ἔπρεπε παντοῦ και πάντοτε νά εἶναι τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικά των ἠθοποιῶν μας.

Ἡ κ. Δ. Γωαννίδου ἀφοσιωμένη στό νέον της στάδιον, διότι νέον εἶναι γι' αὐτήν τὸ θέατρον τῆς πρόζας, κατόρθωσε νά εἶναι πάντα μελετημένη και συμπαθητική· ἐμεῖς, ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ κάθε προκατάληψη, λέμε μπράβο στην Καν Γωαννίδου, και τὴν βεβαιοῦμεν ὅτι καὶ θά κάμη, άν ἐπιμείνη, άν μελετήσῃ και άν θελήσῃ νά βαδίσῃ με γνώστικὰ και προσοχή, σύμφωνα με τὰς δυνάμεις και τὸ ταμπραμέντο της.

«Ο ἄνθρωπος τῶν Παρασκηνίων»

***

Ἡ «Αἰχμάλωτος»

Ἔργον ἀστυνομικῶς ἠθικὸν ἀλλὰ καλλιτεχνικῶς ἀνήθικον δέν δύναται ἐπ' αὐτοῦ νά ἐξη λόγον ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐφ' ὅσον τίποτε τὸ αἰσχρὸν δέν γίνεται ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλὰ δέν δύναται ἐπίσης ἐπ' αὐτοῦ νά ἐξη λόγον και ἡ Τέχνη, ἡ ὁποία μεταβάλλεται εἰς γηραιὴν μαστροπὸν ὁμοῦσαν τὰ κεκρυμμένα θέλητρα τῶν Λεσβιακῶν ἐρώτων. Τὸ ἔργον αὐτὸ, με κάποιαν ἐλαφρὸν τῶσαν ἠθογραφίας, πιπερίζει σὰν τὴ κόκκινη παράγινωμένη πιπεριά.

Ἴσως νά εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν στό Παρίσι ἀλλὰ δέν ἔπεται με αὐτὸ πῶς ὅτι συμβαίνει στό Παρίσι, μπορεῖ νά γίνεται και στην Ἀθήνα, και νά μᾶς σεβρίζεται και ἔδῳ ὡς «bon pour l'orient» αἰωνίως. Μᾶς ἀρκοῦνε οἱ γυναῖκες χορευταὶ τοῦ Παρί—Ψυροῦ. Μᾶς ἀρκοῦνε και οἱ νέοι μας ποιητὰ ποῦ μιμοῦνται τοὺς Βερλαῖν και τοὺς Οὐάιλντ σὺς ζωϊκὲς τοὺς ἐκδηλώσεις. Ἡ «Αἰχμάλωτος» γιὰ τὴν ἀπλαστη και ἐπιπολαία κοινωνία μας, ποῦ ἀφορμὴ ζητᾶει νά μιμηθῇ ὅ,τι γίνεται στην Εὐρώπη, εἶναι δηλητηριεὺς δραστηκὸ, εἶναι ἀφιόνι, μικροβιο ποῦ σὲ ὀργανισμοὺς ἀσθενικοὺς ἀπλώνεται ἐπικίνδυνα και καλλιεργεῖται.

Πρὸς τὰ ἔργα τοῦ εἴδους αὐτοῦ, τρέφομεν ἐλαχίστην ἐκτίμησιν και καθόλου ἀνεκτικότητα. Μᾶς ἀηδιάζουν κυριολεκτικῶς. Ἐχουμε τὴν σαπίλα κατὰ βάθος ὅση και οἱ κλεισμένοι τάφοι και οἱ βόθροι. Ἀλλάξατε τοὺς ὄρους και τὰ πρόσωπα, βάλτε στό ρόλο τῆς Ρένας ἕνα τύπον

Οὐαλδικόν, ἕνα Ντόριαν Γκρέν· ἐρωτευμένον μέχρι τρέλλας με κάποιον νεώτερον Ἀλκιβιάδην, και θά δῆτε τότε πόση ἀνοσιὰ κρύβει ἡ ὀλη κατάσταση και πόσο καταδικαστέον εἶναι τὸ ἔργο σ' αὐτὴ του τὴν ὑπόστασιν.

Ἡ «Αἰχμάλωτος» παραδόξως δέν παρουσιάζει οὔτε ἕνος καθάρσεως, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων, τέλος πάντων. Διακρούεται ὅτι ὁ δυνατώτερος ἔρωσ εἶναι ὁ μεταξύ γυναικῶν τοιοῦτος και τὸ διακρούεται μέχρι τέλους, με ἀπάνταστον πειστικότητα και σωρεία ἐπιχειρημάτων. Εἶναι ἄξιος συγχαρητηριῶν ὁ κ. Μπουρντέ, άν ὄχι και ὁ Ἑλληνικὸς θίασος ποῦ ἀνέβασε τέτοιο...ἀριστούργημα!

Ἀναμφιβόλως με τὴν Αἰχμάλωτον τοῦ κ. Μπουρντέ και τὴν Γκασὸν τοῦ κ. Μαργκερίτ ἀρμενίζουμε πρῶτα πρὸς ὅ,τι ὄρατο και εὐγενικὸ λανσάρει ἡ Εὐρώπη. Ὅρτσα λοιπὸν και γιὰ καινούρια λιμάνια!

***

Θέατρον ἢ Ἄσυλον Ἀναπήρων;

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν, τρία ἔργα τοῦ θίασου οἱ «Νέοι», παρουσίασαν τὸ ἐκκλησιακὸν φαινόμενον τῆς μεταβολῆς τῶν πρωταγωνιστῶν εἰς ἀναπήρους· πολέμου. Ἐξηγουμένα: Στὴν Τζοκόντα τοῦ Ντ' Ἀννούτσιο κόβονται τὰ χέρια τῆς Σουλβίας, σὲ «Ὅταν ἀγαποῦνε οἱ Γυναῖκες» τυφλώνεται ὁ Ζεράλντ Νταλμέν, ὁ ἦρως τοῦ ἔργου, και σὲ «Ὁραιότερα μάτια τοῦ κόσμου», χάνει τὴ λάμψη τῶν ματιῶν τῆς ἡρωικῆς Δουκίια. Ὁ θεατῆς ποῦ παρακολούθησε, κατὰ σειρὰν, τὰς τρεῖς ἐν λόγῳ παραστάσεις ἀναμφιβόλως εὐρέθη πρὸ τοῦ δικαιολογημένου διλήμματος κατὰ πόσον ἡ σκηνητοῦ θεάτρον «Κυβέλης» στεγάζει θίασον καλλιτεχνικὸν ἢ μήπως εἶναι Ἄσυλον ἀστέγων ἀναπήρων!

Και ὅμως, με «τ' Ἀρραβωνιάσματα» οἱ «Νέοι» μᾶς εἶχαν μεταφέρει σὲ ἕνα περιβάλλον καθαρῶς Ἑλληνικόν, ὅπου ἐκεῖ τοῦλάχιστον οὔτε οἱ θεαταὶ ἀλλὰ οὔτε και οἱ ἠθοποιοὶ χάνανε τὴν ὄρασίν τους! Βλέπαμε και βλέπομαστέ, χρυστανοί! Και αὐτὸ, εἶναι κάτι, νομίζω. Ἄς ἀνεβάσουν ἔργα Ἑλληνικὰ οἱ Νέοι! Ἄς μᾶς δώσουν θέατρο Ἑλληνικόν! Ἄς ἐξεστραβώσουν λιγάκι τὸν ἀρετὰ στραβωμένο κοσμάκη. Ὅσο νάναί, κάτι γράφουμε και οἱ Ἑλληνες συγγραφεῖς!

ΠΕΤΡΟΣ ΓΑΛΗΝΟΣ

ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΠΤΩΧΟΙ ΤΩ ΠΝΕΥΜΑΤΙ...

Πολὺ σωστά ὅσα ἔγραψε «Ἐνας Λογοτέχνης» στό τρίτο φύλλο τῶν «Παρασκηνίων» σχετικὰ με τοὺς διαφόρους «Συνδέσμους Λογοτεχνῶν» ποῦ βλέπουν τὸ φῶς τῆς ζωῆς «πρωῖαν μόνην», ἔτσι γιὰ νά γίνεται κάποιος ἴθρος και νά φαίνεται πῶς δέν ἀδρανοῦν οἱ Λογογράφοι μας. Τὰ γραφόμενά του πρέπει νά προσεχθοῦν ἀπὸ τοὺς ἄρμοδιους, πρέπει νά συζητηθοῦν στὰ σοβαρά, ἐάν θέλουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νά κάνουν κάτι τῆς προκοπῆς, και νά μὴν πεθαῖνον στην ψάθα, ὅπως ἔγραψε και ὁ «Λογοτέχνης» συνεγράτης τῶν «Παρασκηνίων».

Γιατί, με τὴν ἀλήθεια και με τοὺς χιλίους διαβόλους τῆς Κολάσεως εἶναι ἀστεῖο νά ἔχουν σωματεῖο ἐπαγγελματικὸ οἱ βυρσοδέφαι, οἱ κλιβανεῖς, οἱ καινοδοχοκαθαρισταί, και νά μὴν ἔχουν ἕνα σύλλογο προστατευτικὸ τῶν συμφερόντων τους, οἱ ἄνθρωποι τῶν Γραμμάτων! Ποῦ ζοῦνε τέλος πάντων αὐτοὶ οἱ Κύριοι; Μήπως στὰ σύννεφα τῆς κυρικῆς τῶν ἑξάρσεως, ὄνειροπλανημένοι πάντοτε, και δέν ἔχουμε πῶς εἶδησιν τοῦ τι γίνεται γύρω τους, πῶς ἡ κάθε τάξη ὀργανώνεται γιὰ νά ἀντιμετωπίσῃ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς; Τόση μακαριότητα, δέν τὴ φαντάζεται, οὔτε τὴ ἀνέχεται κανεὶς σήμερα, ποῦ ἡ ζωὴ ἔχει τόσες ἀπαιτήσεις και ποῦ τὸ δόγμα τοῦ «κλέψι νά φῶς καθάρως νάχης» βρισκεται στην ἡμερησία διαίτησιν.

Οἱ θεῖνοι και οἱ κόπετοι δέν φέρουνε κανένα θετικὸ ἀποτέλεσμα. Γιὰ νά μὴν παίρῃ οἱ Ἐκδότης τὸ Ἔργο σου γιὰ ἕνα ἔσοδ κομματι ψωμί, ὀφείλεις ἀνθρώπως τῶν γραμμάτων κ' ἐσοῦ, νά τοῦ ἀντιτάξῃς μιὰν ἀμυνα ὀργανωμένη, στην ἐπίθεσίν-του ἐν ἀνάγκῃ νά ἐπιτεθῆς, νά τοῦ δείξῃς ὀμαδικὰ κ' ἐσοῦ ὅτι μπορεῖς νά περιφρονήσῃς τὴ γενναία προσφορά του, και νά τοῦ γυρίσῃς ἀπὸτομα τίς πλάτες σου, κριν σοῦ τίς δείξῃ αὐτός. Ἐνα σωματεῖο ἐπαγγελματικὸ, θά μπορούσε πολλά νά πετύχῃ. Ὁ μῦθος τοῦ Γεωργίου, εἶναι παράδειγμα θαυμάσιο πρὸς μίμησιν. Ἡ βέβαια μόνη τῆς εὐκολα σπάσει, μόνος σου δέν ἀξίζεις τίποτε. Θά παρακαλᾶς αἰωνίως, θά ἰκετεύσῃς τὸν ἐκδότη σου και θά τοῦ δίης τὸν ἴδρωτά σου σχεδὸν χάρισμα νά τὸν ἐκμεταλλεῖται με ἀγαθὴ συνείδησιν και με γέλιο ἄθῳ... σαρκαστικόν!

Ἄραγε ἡ τάξη αὐτὴ τῶν διανοουμένων ἄνθρώπων, δέν ἔχει πῶς συνείδησιν τῆς θέσεως τῆς ἀκόμῃ; Εἶναι ἀνθρώπινο αὐτὸ ποῦ γίνεται εἰς βάρος τῆς; Νά πεθαῖν ὁ Μαργζώκης στην εἰσοδο ἐνὸς Νοσοκομείου, νά πεινᾶνε οἱ ἀδελφὲς τοῦ Παπαδιαμάντη, νά λιώνουνε ἀπὸ τὴ βαρύτερη ἀρρώστεια οἱ Κρουστάλληδες και οἱ Ραφτόπουλοι, χωρὶς φροντίδα και περίθαλψιν

καμιά;

Τὶ περιμένουνε τέλος πάντων, οἱ Μοιραῖοι ἄνθρωποι, με σταυρωμένα τὰ χέρια; Μήπως τοὺς ἐπιθύσει γλυκὰ σὲ αὐτὴ καμιά μάγισσα μοῖρα πῶς ὅταν ὑποφέρουν και βασανιστοῦν στην ἐδῶ ζωὴ, θά κερδίσουν τῶν οὐρανῶν τὴν κληρονομία και θά πᾶνε μ' τὸ κατ' εὐθειαν στοὺς κόλπους τοῦ Ἄβραμ και τῶν προπατόρων ἡμῶν, ἐνθα οὐκ ἔστι πόνος, οὐ θλίψις, οὐ στεναγμός!... Ἄν σκέπτονται ἔτσι, τότε βέβαια κανεὶς δέν ἔχει ἀντίθετη γνώμη και μόνον νά τοὺς μακαρίσῃ μπορεῖ γιὰ τὴν καρτερικότητα και τὴ μεγάλη ψυχικὴ ἀντοχὴ τους. Μακάριοι ὅσοι πτωχοὶ τῷ πνεύματι... Καὶ μακάριοι περισσότερο ἀπ' ὅλους οἱ Ἑλληνες Λογογράφοι, ποῦ φοροῦνε τὸν τρίχινο χιτῶνα τοῦ ἀσκητῆ, και παίζουνε τὸ κομπολόδι τῆς τεμπελιάς και τοῦ «δὲ βαριέσαι» στὰ δάχτυλα.

ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΩΤΟΣ

ΝΗΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΜΙΑ ΠΡΟΣΤΑΓΗ..

«Κάτω ἀπὸ μιὰ προσταγή», εἶναι ὁ τίτλος τοῦ ρομάντζου τῆς κ. Διλῆς Πριονιστῆ, ποῦ μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, σὲ μιὰν ὀρθία ἐκδοσῆ τῶν «Γραμμάτων» και με πρόλογο γιὰ τὸ Ρομάντζο ἀπὸ τὸν Ψυχῆρη. Ἡ ὑπόθεσιν ἀπλή, σχεδὸν χιλιετηριωμένη και ἀπὸ ἄλλους ρομαντζογράφους, γύρω σὲ αἰώνιο θέμα τῆς ἐγκαταλειμμένης γυναίκας ποῦ παίρνει τὸν ἀσχημο δρόμο, ἐτυλιγεται δυὰλὰ και ἀδίστατα σὲ ἑκατὸ περίπου σελίδες μ' ἕνα ὕφος ἀρετὰ τεχνικὸ, εὐχάριστο και δρασερὸ σὲ πολλὰ σημεία. Τὸν κυριώτερον ρόλο παίζει ἡ Μπέμπα, ἡ ἡρωίδα τοῦ ἔργου, ποῦ διηγίεται τὴν ἱστορία τῆς στὴ συγγραφέα, ἕνα χειμωνιάτικο βράδι στό Κάιρο.

Ἄλλὰ τὸ ἀτεχνὸ σὲ ὀλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεσιν, τὸ ἀκαλαίσθητο, θάλεγε κανεὶς, εἶναι ἡ γλώσσα ποῦ μεταχειρίζεται ἡ κ. Πριονιστῆ, —μιὰ βάρβαρη ἀκαλλιέργητη δημοτικὴ, γεμάτη τραχύτητα και τύπους, ποῦ σοῦ δίγουνε στὰ νεῦρα.

Δέν μπορῶ νά χωνέψω, με ὀλη τὴν καλὴ διδασχὴ ποῦ ἔχω, μερικὰ ἀφτόρρητα και ἀφτόγγελα ἐπιρρήματα, ποῦ μοῦ θυμίζουνε τὰ παρόμοια «συνειδητὰ και στυκικά, βτικὰ κ' ἐντατικά» τοῦ Ἀλχη Θρόλου. Ἐπίσης δὲ μ' ἀρέσουνε μερικὲς φρασσοῦλες, ὅπως λ. χ. «τὸ δάγκωμ τῆς ἑφτυχιάς» (σελ. 106). «ἡ γυναῖσσια φαντασία» και τὰ τέτοια. Χρειάζεται καλλιέργημα τῆς γλώσσας πρὸ τοῦ τῆ μεταχειριστεῖ ἕνας λογογράφος, χρειάζεται κάποιον ξεκαθάρισμα, κ' ἕνα μικρὸ, ἐλάχιστο καλλιτεχνικὸ γούστο. Δὲ φταίει ἡ γλώσσας μας ἡ Δημοτικὴ, ὅταν ἐμεῖς δέν ξαίρουμε νά τὴν μεταχειριστοῦμε. Η. Τ.

ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ ΣΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Κ: Πηνία Δασκαρίδη

Έργον τῶν ἐν Ξάνθῃ Φωτογράφων
Σεὺλλόγλου καὶ Κεοσένου

Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΜΕΛΕΤΗ

Τὰ «Παρασκηνία» μποροῦν νὰ καυχήθουν ὅτι εἰς τὸ διάστημα τῆς τριετίας τῶν ἐκδόσεως ἔχουν προσφέρει στοὺς κ. κ. συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τῶν σπανίως Θεατρικῶν μελέτων διὰ πρώτην φοράν ἐμφανισθείσας εἰς τὴν γλῶσσάν μας, καὶ ἀποτελοῦσας ἀπαρχὴν μιᾶς ἀγνώστου ἱστορικῆς Θεατρικῆς ἐργασίας εἰς τὸν τόπον μας.

Μεταξὺ τῶν ἐκλεκτοτέρων θὰ ἐνθυμοῦνται τοῦ συνεργάτου μας κ. Γεωργίου Ι. Ναυπλιώτη, τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Καταγωγὴ τοῦ νεωτέρου Θεάτρου—Μυστήρια» δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ περιοδικοῦ μας προκαλέσασαν κριτικoὺς ἐπαίνους διὰ τὴν εὐρύτητα, πλοῦτον, ἐπιστημονικὴν ἐξονύχισιν τοῦ δυσκόλου θέματος καὶ θαυμασμὸν διὰ τὴν πλουσίαν βιβλιογραφικὴν παραπομπὴν τῆς. Συνεχίζοντες τὰς δοθείσας ὑποσχέσεις εἰς τὸ ἀναγνωστικὸν μας κοινόν, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου ἀρχίζομε νῆαν ἱστορικὴν μελέτην τοῦ πολιτισμοῦ συνεργάτου μας μετὰ τὸν ἐλκυστικώτατον τίτλον: «**Ἡ σκηνή, οἱ σάλεις καὶ τὰ ρούχα τῶν ἠθοποιῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τῶν Μυστηρίων μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.**»

Ἡ μελέτη ὑποδιαιρεῖται σὲ δύο μέρη. Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ τέλος τῶν Μυστηρίων, μέχρι τοῦ 1850, ἀποτελεῖ τὴν βαθμιαίαν ἐξέλιξιν τοῦ καθαρῶς τεχνικοῦ Θεάτρου ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του, καὶ τὸ δευτέρον ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, δηλαδὴ τὰς νέας σκηνικὰς τάσεις καὶ προσπαθείας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὰ ὑπ' ἀριθμ. 1ον καὶ 2ον τοῦ 1926 φύλλα τῶν «Παρασκηνίων» ἐξηντλήθησαν. Προσφέρωμεν δρ. 15 δι' ἕκαστον τῶν ὡς ἄνω φύλλων.

Ἡ ἐναρξίς τῆς συνδρομῆς τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας θὰ λογισθῇ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ φύλλου ποῦ ἔλαβαν. Ὅσοι θεωροῦν ἀπαραίτητον νὰ ἔχουν καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 τοῦ 1926 φύλλα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς γράψουν.

Ὅλαι αἱ διαφημίσεις ποῦ ἐλάβομεν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, θὰ δημοσιευθῶν μετὰ τὴν σειράν των.

Διὰ πᾶσαν ἀνωμκλίαν παρακαλοῦμεν θερμὰ τοὺς κ. κ. συνδρομητὰς μας νὰ μᾶς εἰδοποιῶν.

Ο ΔΙΕΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΤῶΝ «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΩΝ».

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΣ

Διὰ τὸ μονόπρακτον δράμα ἢ κωμωδίαν λήγει σήμερον. Νέα ἔργα ἐλάβομεν τὰ ἑξῆς:

Πέσ' μου τὰ λόγια...—Οἱ Πονεμένοι.—Οἱ Νέοι.—Οἱ Τρουβαδοῦροι.—Μία Τρέλλα.

Τ' ἀποτελέσματα θὰ δημοσιευθῶν ἀνυπερθέτως εἰς τὸ φύλλον τῆς 1 Σεπτεμβρίου.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Ἐξεδόθη καὶ κυκλοφορεῖ:

ΒΙΚΤΩΡ ΜΑΡΚΕΡΙΤΤ

ΑΙΜΑ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Ἐνα σωτὸ ἀριστούργημα. — Ὁ Συγγραφεὺς οὐδεὶς εἶνε γνωστός.
Κάθε σύστασις περιττή.

3 - ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ - 3

ΑΘΗΝΑΙ

Ο ΚΑΛΙΤΕΧΝΗΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ

Μετεφέρθη ἀπὸ τὸ κατάστημα Παυλίδου «Ἐκάν» τῆς ὁδοῦ Σταδίου

εἰς τὴν Γωνίαν ΒΟΥΛΗΣ καὶ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΜΕΓΑΡΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΜΗΧΑΝΗ

ΡΟΜΣΟΝ

Ἡ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Γενικὸς ἀντιπρόσωπος: Ι. ΙΣΑΡΙΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ—ΚΡΗΤΗΣ

Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι σοβαροὶ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἐγγυήσεις ἀπαραίτητοι.
Προτιμῶνται τὰ μηχανουργεῖα.

ΠΡΟΤΙΜΗΣΑΤΕ

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ

ΑΙΟΛΟΥ 122

Δ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

145—ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ—145

ΠΑΤΡΑΙ

ΥΦΑΣΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΚΑΙ ΜΑΛΛΙΝΑ

ΦΟΡΕΜΑΤΑ

ΠΑΝΙΑ - ΠΕΡΚΑΛΙΑ - ΧΑΣΕΔΕΣ

ΠΩΛΗΣΙΣ:

ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΗ

Δι' όλης τας πόλεις και χωρία της Ελλάδος το κατάστημα συνέστησεν ειδικήν υπηρεσίαν, ήτις αναλαμβάνει προθύμως την αποστολήν αιτηθησομένων εκ μέρους οικογενειών δειγμάτων, ανδρικών κουστουμίων και παλτων προσέτι δε γυναικείων φορεμάτων ως πανίων, χασέδων κλπ.